Naslov — Address:
"NOVA DOBA"
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
(Tel. Randolph 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Delo narave se kaže v njenih sadežih, delo članov J. S. K. Jednote pa v rasti in napredku organizacije.

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION.

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1870. — Acceptance for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, authorized March 18th, 1925.

NO. 38. — ŠTEV. 38. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, SEPTEMBER 21ST, 1927. — SREDA, 21. SEPTEMBRA, 1927 VOLUME III. — LETNIK III.

VESTI IZ CLEVELANDA

Nastop jeseni je napravil konec piknikom in veselicam na prostem, katere bodo zdaj nadomeščale prireditve v naših Domovih. Dramatično društvo Ivan Cankar bo pričelo letošnjo sezono v nedeljo 25. septembra z vprizoritvijo štiridejanke "Sad greha." Ta lepa Ganglova drama se bo vprizorila dvakrat, namreč ob 2:15 popoldne in ob 7:30 zvečer.

♣

Slovenska mladinska šola S. N. Doma prične z rednim poukom v soboto, 24. septembra. Starši, ki še niso vpisali svojih otrok, imajo še čas to storiti.

♣

Slovenska Narodna Čitalnica, ki ima svoje prostore v S. N. Domu na St. Clair Ave., dobila je te dni lepo število novih slovenskih knjig iz Ljubljane. Knjige so zabavne in poučne vsebine, in kar je trdo vezanih, se bodo pričele izposojevati čitalničarjem, kakor hitro jih bosta knjižničarja uredila in vpisala. Mehko vezane knjige se pa oddajo najprej knjigovezu.

♣

Društva J. S. K. Jednote v Clevelandu prirede 12. novembra skupno veselico v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

♣

V tem letu si je v našem mestu pridobilo ameriško državljanstvo 537 Jugoslovanov, in sicer večinoma Slovencev. Raguna se, da imamo v Clevelandu okoli sedem tisoč slovenskih volivcev.

♣

Tajnik Slovenskega Narodnega Doma želi obvestiti društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37 J. S. K. Jednote, da se bo ta mesec asesment pobiral v soboto 24. septembra, ker je 25. nedelja. Asesment se bo pobiral v prostorih št. 1 in 2, novo poslopje, ker se bo v spodnji dvorani vršila plesna veselica.

Čiščenje v Indiani.

V državi Indiana so pričeli z jesenskim čiščenjem. Kakor nedavno je bil izpuščen iz ječe bivši governer Warren T. McCray, ki je sedel par let radi nekih nerednosti, obtožen je bil podkupovanja sedanji governer Ed Jackson in nekaj njegovih tovarišev. Tozadevna obravnava se prične 3. oktobra.

Da je "show" popolnejši, imajo zdaj na zatožni klopi tudi župana mesta Indianapolisa, John L. Duvalla, ki je tudi obdolžen podkupovanja, prodajanja služb in podobnih čednosti.

V državi Indiani so bili Kluksi več let absolutni gospodarji in prvi resni udarec so dobili, ko je bil eden njih vodij obsojen na dosmrtno ječo radi umora neke deklice. Od takrat je iz države Klancev čujejo čimdalje lepše reči, ki se rešetajo na sodiščih.

Letalska tekma.

Nad dva ducata letalcev se je dne 19. septembra vzdignilo v zrak z Roosevelt letalskega polja v New Yorku za polet v Spokane, država Washington. Ta tej letalski tekmi se gre za nagrado $50,000. Letalci se morajo ravnati po gotovih dolžinah, to je, morajo pristati v gotovih mestih in za določen čas. V Clevelandu so na primer smeli letalci pristati le za pet minut, da so se oskrbeli z bensolinom in oljem, v Chicagu pa so ostali čez noč.

NAROBE SVET

Zgodovina starodavnih Hititov nam pravi, da so vse boje dotičnega naroda s sovražnimi sosedi bojevale ženske. Zgodovinar Herodot, ki je živel mnogo stoletij pozneje, pripoveduje o junaških Amazonkah, ki so vodile narodno gospodarstvo in branile domovino sovražnikov, medtem ko so možaki lepo "za pečjo sedeli" in gospodinjili. Stari Grki so baje imeli večkrat priliko se prepričati o hrabrosti Amazonk na lastnih buticah. Odtod izhaja, da močne in bojevite ženske še danes nazivamo Amazonke.

Neka ruska raziskovalna ekspedicija je nedavno pronašla, da junaške in bojevite ženske niso bile izključni privilegij starih časov. V neki gorski vasi Kavkaza v pokrajini Azerbajan so ruski raziskovalci našli mali narodič, ki ima tipično amazonske navade. Rod se imenuje Jasaj in pripada dagestanskemu plemenu. Ženske tega rodu so visokih in lepih postav, bujnih črnih las in živahnega kavkaškega tipa. Ženske lovijo divjačino in ribe, borijo se s sovražniki, če je treba, obdelujejo polja, prodajajo pridelke in sploh vodijo vse gospodarstvo. Tudi za otroke skrbijo, medtem ko moški in fantje lepo doma v brezdelju sede ali opravljajo kakšna mala hišna opravila. Vsa težja dela pripadajo ženam in dekletom. Čudni narodič šteje kakšnih 150 družin in znanstveniki sodijo, da izhaja iz plemena Ava, ki je živelo na Kavkazu pred stoletji.

Jasaj narodič živi v kavkaškem gorovju, ki se naglo kot dolga strma stena vzdigne iz tartarskih step. Ta stena je do 700 milj dolga in od osem do šestnajst tisoč čevljev visoka. V tem gorovju živi okoli trideset različnih narodičev, ki se zelo razlikujejo med seboj po šegah in jeziku. Eden teh narodičev se imenuje Inok in dasi šteje komaj nekaj nad sto glav, ima svoj poseben jezik, ki ga noben sosednih narodov ne razume.

Jasaji mislijo, da je svet podoben okrogli mizi, vrhu katere žive oni, spodaj pa tuji narodi. Obiskovalci, ki včasi pridejo do njih, prilezejo po njihovem mnenju skozi neko neznano veliko luknjo v zemlji. Spodnji svet je po njih nazorih vedno v temi in morajo prebivalci opravljati vsa dela pri svitu sveč; hoditi pa morajo na način kot na primer muhe po stropu.

Zanimivo je, da so starodavni Kaldejci imeli o svetu in njegovih prebivalcih natančno isto vero kot današnji Jasaji in znanstveniki premišljujejo če morda res ne izhajajo od Kaldejcev. Precej razširjeno je mnenje, da dagestanska ljudstva predstavljajo potomce starodavnih Kaldejcev. Njih domovina je v srcu kavkaškega gorovja, ki je bilo za davne narode dežela skrivnosti in čudežev. Po pripovedkah "Tisoč in ene noči" je v kavkaškem gorovju živel velikanski ptič "roh", tam je bila dolina polna dragih kamenov in polno drugih čudežnih stvari.

Naj že narodič Jasajev izhaja od Kaldejcev ali ne, je njegov način življenja tako nenavaden, da je vreden, da se ohrani na svetu že kot kurijoziteta.

POTREBNE NOVE IZNAJDBE

Na tisoče različnih iznajdb je patentiranih vsako leto, toda le nekatere se obnesejo v praktičnem življenju in prinesejo iznajditelju primerno odškodnino za trud. Nov izum, ki je praktičen in primeroma poceni in katerega rabijo široki sloji ljudstva, ima pogoje za uspeh. Mnogokrat se ljudje bavijo leta in leta z izumi in končno pronajdejo, da je nekaj takega ali še boljšega že kdo drugi iznašel in patentiral pred njimi. Ako je izum predrag, ali če ne pride vpoštev za široko rabo, navadno iznajditelju ne koristi mnogo. Računati je pa seveda treba tudi s ceno oglaševanja.

Neka londonska institucija, ki se bavi s patenti, je nedavno izdala knjigo, v kateri navaja česa svet želi od iznajditeljev.

Med zaželjive iznajdbe spadajo traki za čevlje, ki se ne bi strgali pri zavezovanju. Druga dobrodošla iznajdba bi bil stroj, ki bi avtomatično polagal opeko pri zidanju. Dalje porabni dežnik, ki bi se mogel tako na kratko zložiti, da bi ga bilo možno nositi v žepu.

Za hišne potrebe bi bil dobrodošel "vacuum cleaner' za dimnike. Dalje iznajdba, ki bi preprečila, da voda zmrzne v ceveh. Prav bi prišel aparat, s katerim bi bilo mogoče očistiti zrak v sobi strupenega plina "carbon monoxide", in drugi stroj, kateri bi spravil v zrak za zdravje potrebni oxygen, po nizki ceni.

Steklo za okna, ki se ne bi zdrobilo, a bi bilo poleg tega čisto in prozorno in ob enem poceni. Stroj za čiščenje oken. Boljši način za pričvrščenje preprog, da ne bi bilo treba rabiti žebljev. Lak za pod, da bi se svetil, a da ne bi polzelo po njem.

Gospodinje bi rade barvo za plinove peči, ki bila stalna. Dobrodošel bi jim bil tudi nov način odpiranja steklenic, da ne bi se poškodoval zamašek.

Lastnikom avtomobilov bi dobrodošel aparat, ki bi pokazal če bi ugasnila luč v ozadju avtomobila; dalje avtomobil, ki bi preplaval reko.

Fotografi bi želeli imeti aparat, ki bi avtomatično navil porabljeni del filme, ko je slika vzeta, da ne bi prišle dve sliki druga vrh druge.

Godbeniki si žele stojalo, ki bi avtomatično obračalo liste z notami.

Za pisalni stroj bi bila dobrodošla priprava, ki bi pisca opozorila, kadar se pola papirja približa koncu; naprava bi morala biti porabna za vsako dolgost papirja.

Vojaški krogi si želijo top, ki bi se sam zakopal v zemljo.

Barvarjem bi dobrodošel čopič, ki bi vseboval en ali dva funta barve, da bi ga ne bilo treba vedno pomakati.

Razen navedenih je seveda še stotine drugih "iznajdb", ki bi bile dobrodošle in ki še čakajo izumiteljev.

ZANIMIVA GOZDNA REZERVACIJA

Ko je ameriška vlada gradila Panamski prekop, ki veže Atlantik s Pacifikom, je za del tega prekopa porabila reke in jezera, katera so se nahajala na ozemlju, ki se oficijelno imenuje Canal Zone, in ki je bilo kupljeno od republike Panama. Največje jezero kanalske zone je Gatun Lake. Jezero je bilo precej veliko že prej in se je še povečalo z zgraditvijo takozvanega gatunskega jeza. Imenovani jez je povzročil, da je jezero postopilo 165 kvadratnih milj ozemlja. Posledica tega je bila, da je v jezeru nastalo mnogo novih otokov, kajti voda je postopila le nižje ležeče kraje, višine pa gledajo iz vode. Nekateri teh novih otokov so seveda zelo majhni, drugi pa so nekaj večji. Največji teh otokov je Barro Colorado, ki obsega nekako šest kvadratnih milj. Ta otok je bil določen za proučevanje rastlinstva tropičnih krajev, kajti kanalska zona je edini kontinentalni tropični kos sveta pod ameriško zastavo.

Administracija je bila naklonjena želji naravoslovcev, da se omenjeni otok proglasi za gozdno rezervacijo in zavetišče divjačine. Izročen je bil torej v oskrbo inštituciji za proučevanje tropične Amerike. To organizacijo vzdržujejo z malimi prispevki razna vseučilišča, muzeji in asesmenti dijakov, deloma pa tudi privatna darila.

Otok Barro Colorado je gosto obraščen s tropičnim rastlinstvom in njegove prvotne naravne krasote so še skoro nepokvarjene. Prva naloga inštitucije, ki je dobila otok v oskrbo, je bila ohraniti ga kolikor mogoče v naravnem stanju. Postaviti je bilo treba sicer nekaj poslopij, namreč udobna stanovanja za znanstvenike in laboratorij. Svet pa so sčistili samo okoli poslopij, kolikor je bilo neobhodno potrebno. Potem so izsekali skozi goščave okoli deset milj stez, toda posekali niso niti enega velikega drevesa.

Poleg rastlinstva, žuželk in drugih malih živalic, ki jih je lahko najti, zanimajo se znanstveniki tudi za večje živali, ki žive na otoku. Toda ne streljajo jih, niti jih ne zastrupljajo ali lovijo v pasti, ker hočejo spoznati svoje štirinogate sostanovalce žive in ne mrtve. Voda, ki je vsled zaprtja Gatun jeza poplavila nižine okoli otoka, ni nastopila hitro, ampak zelo počasi. Živalstvo, ki se je nahajalo na ozemlju, je imelo dovolj prilike se umakniti na različne strani. Precejšno število teh živali se je nedvomno umaknilo tudi na ta otok. In tam jih naravoslovci "lovijo" v fotografične kamere. Preko gozdne steze se v to svrho potegne med dvema drevesoma drobna žica, ki je zvezana z dvema škatljicama magnezijskega prahu, kateri eksplodira, če se žival zadene v žico. Na primernem kraju blizu teh škatljic je nastavljena fotografična kamera. Pokrov na leči je spojen s škatljico magnezijskega prahu tako, da eksplozija premakne pokrov in izpostavi lečo baš v trenutku največje svetlobe.

Včasi je tak lov s kamerami

(Dalje na 2. strani)

KAKO NAJ PRIDEJO SORODNIKI V ZDRUŽENE DRŽAVE

(Nadaljevanje)

Profesor visoke šole, vseučilišča, ukademije ali semenišča, ki je učiteljeval vsaj že dve leti, sme tudi priti kot priseljenec izven kvote. Mora dokazati, da je profesor vseučiliščne stopinje; navaden profesor ali učitelj ne vživa te pravice, da vseučiliščni profesor bo moral dokazati konzulu, da bo v Združenih Državah nadaljeval v tem poklicu.

Žena in neporočeni otroci (pod 18. letom) duhovnika ali profesorja smejo tudi priti izven kvote, ali ne pred prihodom moža oziroma očeta. Ako je on prišel pred 1. julijem 1924, oni ne vživajo več nikake predpravice. Ako pa je prišel po 1. juliju 1924, smejo vsak čas zaprositi za izvenkvotno vizo, pod pogojem pa, da dotični duhovnik oziroma profesor še vedno izvršuje svoj prvotni poklic.

Dijaki smejo priti v Združene Države v svrho študij, ne da bi bili všteti v kvoto. Dijak mora imeti vsaj 15 let in mora dokazati, da je dijak in da prihaja v svrho študij. Imeti mora zadosti denarja, da se vzdržuje tekom šolanja v Ameriki, ali pa morajo njegovi sorodniki ali prijatelji v Ameriki potom "affidavit-a" jamčiti za njegovo vzdrževanje. Ves njegov čas v Združenih Državah mora biti posvečen izključno učenju; on ne sme delati, da se vzdržuje. Nekaterikrat pa se dovoljuje, da dela nekoliko ur na dan po šoli ali tekom počitnic.

Predno tak dijak zaprosi konzula za vizo, si mora priskrbeti pristop v kak ameriški šolski zavod. Ta zavod mora biti eden izmed onih, ki jih je priseljeniški urad potrdil v to svrho. Seznam teh šol je dobiti od Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York City, kakor tudi od Institute of International Education, 522 Fifth Avenue, New York City.

Ko se je dijak odločil, v kako šolo bi rad vstopil, naj piše ravnatelju te šole. Ta mu pošlje tiskovino, ki naj jo dijak izpolni in vrne z zahtevanimi šolskimi spričevali in s svojo fotografijo. Ako ga šola sprejme, pošlje mu sprejemnico (certificate of admission) v dveh iztisih. Enega izmed teh naj dijak pokaže ameriškemu konzulu, drugega naj čuva, ker ga bo potreboval ob svojem prihodu. Dijak mora znati nekoliko angleščine, vsaj toliko, kolikor treba za dotične študije. Prijatelji in sorodniki v Združenih Državah mu lahko gredo na roko, kar se tiče izbiranja primerne šole in sprejema v isto.

Ko je dijak dovršil svoj učni tečaj, mora zopet zapustiti Združene Države. On ne sme ostati tukaj, ko je dovršil svoje študije. Tudi ne more postati ameriški državljan. Isto velja za dijakinjo.

II.

Do 26. maja 1927 je bil v veljavi poseben zakon, ki je dovoljeval prihod izven kvote in ob znatnih olajšavah za one inozemce, ki so služili v ameriški vojski tekom svetovne vojne in so se potem povrnili v

(Dalje na 4. strani)

IZ NAŠIH KRAJEV ONSTRAN MORJA

V Št. Rupertu na Dolenjskem je dne 25. avgusta padala gosta in kot orehi debela toča, ki je uničila poljske pridelke in popolnoma oklestila vinograde, ki so letos izredno lepo kazali. Ljudstvo je obupano.

V novomeške zapore so konci avgusta privedli 24letnega Josipa Ribiča, po poklicu brivskega pomočnika, doma iz Kočevske Reke. Kljub svoji mladosti je izvršil celo vrsto tatvin in vlomov v kočevskem in ribniškem okrožju, pa tudi na štajerskem.

Dne 22. avgusta je prišel na novomeško okrožno sodišče mlad eleganten mož, star okoli 26 let, in nervozno povpraševal po državnem pravdniku. Uslužbencem se je zdel mož, kakor da z njim ni vse v redu.

Kmalu se je raznesla vest, da se je neznanec predstavil kot bančni uradnik pri podružnici kočevske Merkantilne banke v Ribnici. Obtožil se je, da je poneveril tekom enega leta radi nepremagljive sile 167.000 Din bačnega denarja. Sprva je jemal denar na račun svoje plače. Končno mu niso več zadostovali predujmi, zato se je vrgel na špekulacijo s francoskmii franki, da bi na ta način zaslužil denar. Špekulacije se niso obnesle, zmerom pogosteje je moral segati v bančno blagajno po denar. Tako manupuliranje mu je bilo omogočeno, ker je bil vse sam v eni osebi: bančni uradnik, dirigent in prokurist. Do zadnjega je upal, da se mu bo posrečilo rešiti se iz obupnega položaja in povrniti bančni denar. Slednjič je moral sprevideti, da je ves njegov trud in napor zaman. Po skrajno obupnem premišljevanju se je odločil napraviti konec svojim duševnim mukam in se je sam javil sodišču.

Prokurista so po njegovi senzacijonalni izpovedi pridržali na sodišču in se informirali o verodostojnosti njegovega početja. Iz Ribnice je prišel odgovor, da je zares poneveril bančni denar ter da znaša njegova ponevrba okroglo 200.000 Din.

Poneverba je vzbudila v Ribnici mnogo začudenja. Ker pa ljudje poznajo razloge, ki so mladega moža pritirali do nekorektnosti, komentirajo zadevo splošno s sočutjem. Prokurist je v zaporu zelo pobit. Prebira teozofske knjige in udano čaka na razpravo.

V Kranju se je v zavodu šolskih sester ustanovila Gospodinjska šola, ki bo obstojala iz polletnih tečajev. Poučevali bodo teoretično in praktično gospodinjstvo, kuhanje, šivanje, vrtnarstvo, živinorejo, vzgojo itd. Prvi tečaj se bo otvoril 15. oktobra in bo trajal do 15. aprila.

V Črni gori vlada v nekaterih krajih že sedaj velika lakota. Deloma so poplave, deloma pa je toča popolnoma uničila poljske pridelke, tako da je ljudstvo popolnoma obubožalo. V okolici Cetinja je nedavno od gladu umrl seljak Ristan. Dejstvo, da umirajo ljudje v času žetve od glada,

(Dalje na 2. strani)

VSAK PO SVOJE

Naš pomožni mornariški tajnik, v katerega področje spada avijatika, se je začel učiti letanja. To nam daje upanje, da bo v bodoče manj letalskih nesreč. Na to je najbrže mislil tudi predsednik Coolidge, ki je izjavil, da se naša letalska služba izboljšuje.

*

Neki zgodovinar je našel v zaprašenih aktih v Washingtonu črno na belem, da je imela zvezna armada že leta 1913 letalca, ki je nameraval poleteti preko Atlantika v Evropo. Morda mož še vedno čaka ugodnega vremena kot Lewine v Evropi.

*

Pomožni zakladniški tajnik Lowman želi, da se vpelje nov sistem vohunstva v prohibiciji. Sedanji prohibicijski vohuni se baje v mnogih slučajih dajo podkupiti, zato je treba vohunov druge vrste, ki bodo vohunili za vohuni prvega činovnega razreda. Logično je, da pridejo za temi vohuni nadaljni in zopet nadaljni, dokler ne bo končno vseh 113 milijonov Američanov vohunilo. In takrat bo rešena domovina in prohibicija.

*

Ameriški trgovski department izjavlja, da smo izvojevali novo neodvisnost. Večino makaronov, ki jih povžijemo v tej deželi, izdelajo domače makaronije in nismo za te glistaste dobrote več odvisni od Mussolinije.

*

V Ameriki imamo teden varčnosti, teden pogozdovanja, teden proti požarom, teden snage, teden spoštovanja postav, teden previdne vožnje, teden jabolk, teden češpelj itd. Ako vpeljejo še teden makaronov, si bom vsako leto za tisti teden izprosil sedem dni dopusta in bom pobegnil preko Erie jezera v Canado.

*

V Atenah na Grškem se je nedavno vršilo ustanovno zborovanje grških fašistov. Organizirani bodo čisto po italijanskem vzorcu, samo v srajcah bo razlika. Italijanski fašisti nosijo črne srajce, grški so se pa odločili za rumene. Grki nemara malo bolj verujejo v žajfo in snago kot Lahi.

*

Madama Čangkajšek, tretja žena revolucijonarja in generala kitajskih nacijonalistov, je dospela pred kratkim v Zedinjene države in prinesla seboj pol milijona dolarjev. Ostali dve ženi je modri general menda poslal kam drugam, vsako s primernim kupčekom denarja, da ne bo brez jerperg, če bo prisiljen zapustiti milo domovino. O, nekaterim ljudem se revolucija izplača.

*

Na Švedskem izdelujejo fino umetno svilo iz lesa borovcev. Ta svila se največ rabi za izdelovanje ženskih nogavic. K takim nogavicam bi se imenitno podale še javorove coklje.

*

Pravijo, da je v Ameriki draginja, toda v Clevelandu na St. Clair cesti se to še ne pozna. Pretečeni teden je naš širom naselbine poznani Kunde prodal cvetličarju Slapniku dve hiši za $8 (reci: osem dolarjev). Da novica ni iz trte

(Dalje na 2. strani)

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane $0.72 letno; za nečlane $1.50, za inozemstvo $2.00

OFFICIAL ORGAN
of the
SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members $0.72 per year; non-members $1.50 per year

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Volume III. 83 NO. 38.

Pričetek šole.

Nekako sredi septembra odpro se zopet šole te dežele in milijonske armade bodočih gospodarjev republike hite po večmesečnih počitnicah zopet k vrelcem znanosti. Dvajset do petindvajset milijonov mladih glavic bo skušalo spoznati skrivnosti moderne vede, po stopnjah starosti in zmožnosti seveda. Obvezna šola je najvažnejša institucija te dežele in za največji del velikanskega napredka ameriškega naroda se imamo zahvaliti njej. Nekaj izobraženih ljudi ima vsaka dežela, toda izobrazba naroda se ne meri po nekaterih izvoljencih, ampak po širokih masah. Čim večjim množicam kakega naroda je dostopna dobra splošna izobrazba, tem lažje rešuje probleme življenja in tem preje si pribori svoj prostor na solncu. Dežela z največjim številom nepismenih ljudi je po navadi najbolj nazadnjaška in najbolj revna. Potrdilo tega najdemo lahko v vsakem delu sveta. Izobrazba, znanost je največja sila na svetu.

V Zedinjenih državah se že od nekdaj polaga največjo važnost na šolsko izobrazbo. Šola je prvi in najvažnejši problem vsake naselbine. V raznih delih te obsežne dežele včasi zrastejo nove naselbine takorekoč čez noč; to se posebno pogosto zgodi na zapadu. In prva večja stavba, ki jo boste opazili v novi naselbini, je šola. Kakor hitro so v kakšnem kraju pogoji za življensko eksistenco, morajo biti tudi za šolo.

Šolski sistem v Združenih državah je v splošnem neprimerno boljši kot je bil v naši nekdanji domovini. Ameriški otroci imajo boljše in lažje dostopne prilike za boljšo izobrazbo kot smo jih imeli mi. V trde življenske boje stopijo tu otroci pozneje, ko so močnejši in za ostre življenske steze bolj podkovani. Ako bodo hoteli rabiti pamet, bo njih življenje udobnejše in prijetnejše.

Res je, da sama šolska izobrazba še ne vsposobi človeka za trdi življenski boj, toda da mu trdno podlago. Ko mladenič ali devojka zapusti šolske dvorane, stopi v šolo življenja, ki traja do konca dni. Življenje ni praznik in šola življenja ne pozna počitnic; učiti se je treba vsaki dan. Toda čimboljšo podlago ima mlad človek, ki stopi v šolo življenja, tem lažje bo prestal življenske izkušnje, tem lažje bo na tej podlagi gradil stavbo napredka in uspehov.

Prva dolžnost starišev je, da preskrbe svojim otrokom kar najboljše prilike za izobrazbo. Bogastvo lahko odvzame nesreča, izobrazbe pa ne more. Naši slovenski otroci so v splošnem nadarjeni in ukaželjni. Skušajmo jim torej preskrbeti prilike, da izpopolnijo svoje znanje do najvišje dosegljive točke in če mogoče v smeri, kamor jih vleče veselje in talent. Ne mislimo, da je za izobražene ljudi prostor samo v pisarni. Tudi trgovina, farma in industrija rabi izobražene ljudi. In če se končno zgodi, da kakšnemu posamezniku šolska izobrazba res nič ne koristi, je na drugi strani resnica, da mu prav gotovo ne more škodovati.

Ker smo že ravno pri šolah, ne bo odveč, ako malo pomislimo da-li v eni ali drugi večji slovenski naselbini ne bi bilo umestno nekoliko slovenskega pouka. V Clevelandu na primer vzdržuje Slovenski Narodni Dom Slovensko mladinsko šolo, kjer se otroci v šole prostih dneh poučujejo nekoliko v slovenščini. To ni težko zanje, ker doma itak vedno slišijo slovenščino. Izkušnje so pokazale, da zaradi tega prav nič ne zaostajajo v javnih šolah. Mesto, da bi se ob sobotah potepali po cestah, gredo za nekaj ur v slovensko šolo, kjer se nekoliko izpopolnijo v jeziku svojih starišev. Nihče ne ve, če jim ne bo, ko odrastejo, prav prišlo, da znajo poleg neobhodne angleščine še en drugi jezik. Slovenščina, katere se bodo igraje nekoliko priučili, utegne jim postati ključ do drugih slovanskih jezikov. Pomisliti je treba, da smo Slovenci veja dvestomilijonskega slovanskega plemena. In ako otrokom znanje slovenskega jezika v praktičnem življenju res ne bo nič koristilo, pomagalo bo vsaj toliko, da bodo oni bolje razumeli nas in mi nje. Ako nas bodo bolj poznali, nas bodo tudi bolj spoštovali in cenili. In če bodo cenili nas, bodo cenili tudi naše ustanove, med katerimi so najvažnejše naše podporne organizacije. Naša J. S. K. Jednota si ob enem z drugimi podobnimi organizacijami prizadeva privabiti v svoje vrste kar največ mladine. Mladina pa bo pristopala le, če ji ne bomo tuji, če se bo med nami čutila domačo, če bo spoštovala naš jezik in vse kar je naše.

V GORICAH

Ocvetel med trsjem že mak je rdeči
a zdaj zažarela je loza in brajda,
na polni, bleščeči se grozd in dehteči
poslala čebelo ocvela je ajda.

Po mejici mlada se deklica šeta,
objestnim, nevabljenim gostom se smeje
in s trto in grozdjem si čelo opleta
in gleda za škorci v sinjine brez meje.

(Cvetko Golar)

IZ URADA GL. TAJNIKA

Predstoječi iniciativni predlog je bil predložen glavnemu uradu pravilnim potom in v pravi formi. Radi tega je predlog stavljen članstvu na razpravo. V smislu pravil traja razprava 60 dni. Razprava se prične 22. septembra in traja do 20. novembra, vštevši prvi in zadnji dan. Ako bo predlog med tem časom podpiran od ene četrtine društev, potem pride na splošno glasovanje. Vsa društva, ki bodo podpirala predlog, morajo o tem obvestiti glavni urad na formi, katero prejmejo iz glavnega urada.

Z bratskim pozdravom
Joseph Pishler, gl. tajnik.

INICIATIVA

Člen VI. točka 1. se glasi:

1. Konvencija sestoji iz vseh posameznih odbornikov jednote ter delegatov krajevnih društev, katere izvoli članstvo posameznih krajevnih društev. Vrši se enkrat na vsaka štiri leta ter se prične drugi pondeljek meseca septembra. Prihodnja konvencija se vrši leta 1928, v Indianapolis, Ind.

Člen IX. točki 2. in 4. se glasita:

2. Volitve delegatov za redno konvencijo se morajo vršiti meseca junija ali julija na redni ali izredni seji društva v letu, v katerem se vrši konvencija. Društva, ki ne izvolijo delegata v juniju ali juliju, nimajo pravice do zastopstva na konvenciji. Nominacije so javne, volitve pa morajo biti tajne. Če kandidira tri ali več članov, mora odločiti absolutna večina oddanih glasov; ako ni absolutne večine, morata iti dva kandidata, ki dobita največ glasov, v ožjo volitev in tedaj odloči navadna večina glasov. Vsak kandidat mora imeti absolutno večino, da je izvoljen za delegata, to je, da ima vsaj en glas več kot polovico od vseh oddanih glasov. Kandidat, ki prejme največ glasov za izvoljenim, je namestnik delegata.

4. Tajniki krajevnih društev morajo poslati glavnemu tajniku imena in naslove izvoljenih delegatov na vzorcih za poverilnice, katere preskrbi glavni tajnik, najkasneje do 30. julija v letu, v katerem se vrši konvencija. Glavni tajnik objavi imena in naslove delegatov v Glasilu jednote trikrat pred konvencijo.

Predlagano, da se zgornje točke premene, da se bodo glasile:

Član VI. točka 1.

1. Konvencija sestoji iz vseh posameznih odbornikov jednote ter delegatov krajevnih društev, katere izvoli članstvo posameznih krajevnih društev. Vrši se enkrat na vsaka štiri leta ter se prične zadnji pondeljek v mesecu juliju. Prihodnja konvencija se vrši leta 1928, v Ely, Minnesota.

Člen IX. točki 2. in 4.

2. Volitve delegatov za redno konvencijo se morajo vršiti meseca marca ali aprila na redni ali izredni seji društva, v letu v katerem se vrši konvencija. Društva, ki ne izvolijo delegata v marcu ali aprilu, nimajo pravice do zastopstva na konvenciji. Nominacije so javne, volitve pa morajo biti tajne. Če kandidira tri ali več članov, mora odločiti absolutna večina oddanih glasov; ako ni absolutne večine, morata iti dva kandidata, ki dobita največ glasov, v ožjo volitev in tedaj odloči navadna večina glasov. Vsak kandidat mora imeti absolutno večino ,da je izvoljen za delegata, to je, da ima vsaj en glas več kot polovico od vseh oddanih glasov. Kandidat, ki prejme največ glasov za izvoljenim, je namestnik delegata.

4. Tajniki krajevnih društev morajo poslati glavnemu tajniku imena in naslove izvoljenih delegatov na vzorcih za poverilnice, katere preskrbi glavni tajnik, najkasneje do 31. maja v letu, v katerem se vrši konvencija. Glavni tajnik objavi imena in naslove delegatov v Glasilu jednote trikrat pred konvencijo.

Mi, podpisani odborniki društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, J. S. K. J., potrjujemo, da je bil predstoječi iniciativni predlog pismeno predložen, prečitan ter soglasno sprejet na redni mesečni seji našega društva, dne 11. septembra 1927.

Za društvo sv. Cirila in Metoda št. 1, J. S. K. J.:
Joseph Spreitzer, predsednik,
Joseph A. Mertel, tajnik,
Jos. J. Peshel, zapisnikar,
Frank Erchull, blagajnik.
(Pečat)

RAZLOGI

Na redni seji meseca avgusta smo razmotrivali o prihodnji konvenciji. Prišli smo do zaključka, da bi bilo umestno, če bi se prihodnja konvencija vršila v rojstnem mestu jednote, kjer se tudi nahaja glavni urad. Do tega zaključka smo prišli vsled tega, ker bo prihodnje leto obhajala naša jednota tridesetletnico svojega obstanka.

Najbolj primerno bo mogoče proslaviti tridesetletnico obstanka jednote, če se konvencija vrši v rojstnem kraju jednote ob navzočnosti delegacije in nekaterih izmed vstanoviteljev in ustanovnih članov ter ostalega obilnega članstva v tej okolici.

Cenjena bratska društva vljudno prosimo, da naš iniciativni predlog podpirajo, da pride na splošno glasovanje.

Z bratskim pozdravom,
za društvo sv. Cirila in Metoda št. 1, JSKJ.:
Joseph Spreitzer, predsednik,
Joseph A. Mertel, tajnik,
Jos. J. Peshel, zapisnikar,
Frank Erchull, blagajnik.
(Pečat)

—o—

DEVICE V KIMOVCU

(A. J. T.)

Pesnik Prešeren je opeval device v srpanu, nihče pa še ni ovekovečil devic v kimovcu, ki so vsekakor še bolj usmiljenja vredne. Jaz ne mislim nadaljevati z obdelovanjem Prešernovega polja o zarjavelih devicah, ker nisem niti pesnik, niti strokovnjak; poleg tega je pa tudi stvar izredno kočljiva, ki bi me utegnila privesti v neljub položaj.

Predstaviti vam hočem rajše nekatere moje ljubljenke, katerih cvetje je najlepše v kimovcu. Pri tem ne bo nobene zamere, če pa kdo zaviha nos vsled ne baš točnega naslova, svobodno mu: sky is the limit!

Najbolj vidne device kimovca so prešerne dalije ali georgine, ki s svojimi obilnimi in živobarvnimi klobuki kot hribovske bunke vzbujajo pozornost mimogredočih. Zaljubljene so v svojo obilno in postavno lepoto, a pri tem so nekako hladne, in meni se zdijo brez duše.

Gladijole se ponašajo z nežnimi, umetno zavitimi cvetnimi kitami, a pri tem spominjajo na devojke strogega pogleda in nastopa, kot recimo, kakšna school ma'am, in s katerimi ni varno preveč intimno črešenj zobati. Po domače bi se reklo, da so nekako bolj "špičaste".

Salvije s svojim ognjeno rudečim cvetjem, so podobne devicam novega testamenta, ki s plamenečimi leščerbami iščejo ljubimcev.

Pozne vrtnice spominjajo na lepe, nežne in duhovite gospodične, ki se zavedajo svoje duhovitosti in lepote, toda je ne kažejo preveč izzivajoče. Njih občudovalci vedo, da se za temi cvetočimi in duhovitimi obrazi skriva ostro trnje, zato so previdni.

Najbolj tipične in meni najbolj ljube jesenske cvetlice pa so astre, ki ohranijo svoje mladostne čare do poznih dni melanholičnega kimovca. Njih obrazki so tako pošteni in odkritosrčni, da ne morejo kazati prevare. Kot zvezde mladosti in pravega dekliškega optimizma se smehljajo iz vrtov, katerih trate so posejane z orumenelim listjem. Kjerkoli jih ugledam, se rad ustavim pred njimi, kajti podobne so lepim, prostodušnim deklicam, s širokimi, pestrobojnimi klobučki, deklicam, ki se še ne zavedajo svojih krasot, zato so priproste, ljubke in ne izzivajoče. Zde se mi kot živahne devojke, ki sipljejo neprisiljen smeh mladosti v jesenski svet, kot brhke viničarke, ki so pokrile lahke, raznobarvne klobučke in se odpravljajo na trgatev v sočne vinograde na solnčnih bregovih Erie jezera.

Oni dan sem po izredno čudnem naključju "padel" na pestri vrt Mr. in Mrs. Plevnik doli na 185. cesti, tam blizu, kjer se gradi nova slovenska banka in tam so mi oči splavale po gredi najlepših aster, kar sem jih še videl v tej sezoni. Posledica tega je, da se mi iz idealnega nereda pisalne mize smehlja šop belih, višnjevih, rožnatih in rdečih aster. To so tiste device v kimovcu in iz njih sladkih smehov se je porodila ta črtica.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

izvita ali na pasjem repu prinešena, kaže dejstvo, da je kupec obe hiši podrl in les spravil za zimo, o čemur se je slavno uredništvo lastnoročno, oziroma na lastne oči prepričalo.

*

Bivši governer države Indiana je bil pred kratkim izpuščen iz ječe, kjer je presedel par let radi korupcije. Komaj pa je bivši governer nekoliko pretegnil zastale ude na prostem, so obtožili sedanjega governerja podkupovanja in ga žele poslati na governerski stolček v ječo. Zdi se, da hoče Indiana imeti vedno enega governerja v državni hiši, drugega pa v ječi. Mi ne bomo protestirali, ker se ne maramo mešati v posle suverene države Indiane, dasi se nam zdi tako postopanje nekoliko preveč indijansko.

*

Neki ženi v Kansas City, Mo., je kmalu po poroki ušel možiček neznano kam. Čakala je in čakala, minilo je prvo, drugo in tretje desetletje, minilo je 38 polnih let, in ker možička le še ni bilo domov, je ženico minila potrpežljivost in vložila je tožbo za ločitev zakona. To je potrpežljivost, s kakoršno se ne morejo ponašati niti missourijske mule.

*

V Chicagu so aretirali mladega roparja, ki je v teku treh let na temnih prostorih napadel nad sto žensk in jih oropal. Pri sodnijski obravnavi se je izkazalo, da je bil dotični ropar vzoren zakonski mož, ki ni nikdar kadil, igral ali pil opojnih pijač. Naši dični reformatorji, ki toliko grmijo proti malim slabostim ali razvadam, bodo seveda ta slučaj prezrli.

*

Zakonski možički, ki prihajajo ob enajstih ali poldvanajstih zvečer domov, morajo večkrat porabiti vso svojo odvetniško prakso, da se izmažejo brez bunk. Taki možje naj bi v svoji ihti pomislili na svoje stanovske tovariše v Jugoslaviji, ki pridejo domov ob triindvajsetih ali polštiriindvajsetih.

A. J. T.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: ANTON ZBAŠNIK, 4905 Butler St., Pittsbugrh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 East 32nd St., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412—12th Ave., East Duluth, Minnesota.
Vrhovni zdravnik: Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant Street at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
Predsednik: MOHOR MLADICH, 1334 W. 18th St., Chicago, Ill.
1. nadzornik: FRANK ŠKRABEC, 2418 So. 12th St., Omaha, Neb.
2. nadzornik: JOSEPH A. MERTEL, Box 1107, Ely, Minn.

Porotni odbor:
Predsednik: ANTON KOCHEVAR, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
1. porotnik: LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
2 porotnik: LOUIS RUDMAN, 1013 Hartley Rd., Cleveland, O.
3. porotnik: JOSEPH PLAUTZ, 432—7th St., Calumet, Mich.
4. porotnik: FRANK KAČAR, 1231 Addison Rd., Cleveland, O.

Jednotino uradno glasilo:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniške spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe naslovov naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pismeno obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

ZANIMIVA GOZDNA REZERVACIJA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

po več tednov neuspešen in treba je dosti potrpljenja. Večje gozdne živali se včasi privabi z bananami, mesojedne zveri pa, če se vleče nekaj časa po stezi košček mesa. Naravoslovcem se je sčasoma posrečilo dobiti večje število slik razne divjačine, posebno nočne. Banane so privabile v bližino kamere tapirja, ki je velika, toda v splošnem plašna in zelo primitivna divjačina. Dobili so tudi dobre slike gorskih levov ali pum, neke vrste divjih svinj, ki se najdejo le na ameriškem kontinentu, agoute, ki so podobni morskim prešičkom, kaote, ki so deloma podobni rakunom, deloma vevericam in mnogo vrst manjših živali tropičnih gozdov. Na tak način pridobljene slike kažejo plahe gozdne živali v njih naravnem stanju in obnašanju.

—o—

IZ NAŠIH KRAJEV ONSTRAN MORJA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

je žalosten znak velike pasivnosti le pokrajine. Cetinjski veliki župan se je brzojavno obrnil na vlado za nujno pomoč.

Bolgarska vlada namerava zgraditi na Jadranu sanatorij za svoje dijake. V to svrho si je izbrala potrebno zemljišče na otoku Hvaru. Občina Hvar je pripravljena odstopiti za sanatorij potrebni svet. Ker pa tuji državljani ne morejo biti lastniki zemljišča 50 kilometrov od jugoslovanske obale, bo formalni lastnik tega sanatorija za bolgarske dijake jugoslovanski "Rdeči križ" pod pogojem, da sprejema v sanatorij samo bolgarske dijake. Jugoslovanska vlada je vrhu tega dovolila še posebne ugodnosti ter odredila, da se bolgarskim dijakom in njihovemu spremstvu dovoli 75% popusta na železnicah.

Kanal so pred desetimi leti zavzele italijanske čete. Desetletnico so proslavili svečano, še toliko bolj, ker je v Kanalu navzoč 5. artilerijski polk. Par dni pred to slovesnostjo je oblast razpustila kanalsko čitalnico, ki je živela 61 let.

Dr. Philipp Paneth, zastopnik Hearstovega in drugega angleškega časopisja je poslal v London poročilo o surovem postopanju, ki ga je bil deležen v Italiji s strani obmejnih organov. Z Reke je hotel napraviti izlet v gore. Njegovega spremljevalca Rečana so pustili čez mejo v miru, ali Panetha so izpraševali vse goče stvari, dasi je imel s dokumente v popolnem re premišljevali so, ali ni mo kak denuncijant fašistične režima. Uradnik nato ni gel vidirati potnega lista, ni bilo ne peresa in ne čr pri rokah! Paneth je prote ral in razložil uradniku, da to diplomatski potni list, uradnik ga je zavrnil in op val. Slednjič je bil Paneth puščen čez mejo. V jugo venskem selu Čehlinu so sprejeli uljudno in ž njim stopali kot kulturni ljud Paneth je hvalil hrvatsko stoljubnost z izbranimi be dami. Na italijanski meji nato v družbi s svojimi p telji z Reke imel nove ne ke. Obmejni organi so ga zvali v malo sobo, kjer je ral izpraznitî vse žepe in htevali so, da se mora Paneth je energično prote ral. Prvič se mu je zgodilo takega, odkar potuje kot vinar po svetu! Ko se je v proti Reki v družbi Reča so ga zopet ustavili, ko so deli, da dela neke bele Moral je iti na poveljs Grozili so mu, da ga vkle jo. Na poveljništvu je mo po dolgem prerekanju po sati izjavo, da ga niso itali ski obmejni uradniki z mur nadlegovali. Dostav "podpisano pod pretnjo". Ni dvoma, da se bodo vedno bolj ogibali Italije.

—o—

DVE OČKI

Kaj, prijateljčki bi radi zn kakšni sta ti očki: črni? p In potem seveda še: čigavi? Kajpa, kajpa — ste že p pravi.

(France Zbašnik)

—o—

IZ URADA GL. TAJNI

RAZPIS IZREDNE ASESMENTA V RAZ DU ZA $3.00 DNEVN BOLNIŠKE PODPOR

Ker se primanjkljaj v redu za $3.00 dnevne bo ške podpore vedno veča glavni odbor sklenil, d razpiše izredni asesment $3.00 na mesec in sicer za določen čas; na vse člane so zavarovani v razredu $3.00 dnevne bolniške po re. Prvi izredni asesment mora plačati v mesecu s tembru.

Vsi člani, ki niso zavar ni v razredu za $3.00 dn bolniške podpore so izv od izrednega asesmenta.

Z bratskim pozdravom

JOSEPH PISHLER, gl.

MLADINSKI ODDELEK -- JUVENILE DEPARTMENT

DOŽIVLJAJI NA POČITNICAH

(A. J. T.)

Milan se je rodil v malem mestecu srednjega zapada, ker je bil njegov oče vposljen pri železnici. V šoli so ga klicali Milo in polagoma so se na to ime privadili tudi stariši. Dvanajst spomladi je že videl Milo, toda še nikdar ni bil nad petdeset milj iz domačega mesta. Fant je imel vsaj eno tistih lastnosti, katere pripisujejo našim davnim prednikom, namreč, da je neizrečeno rad lezal po drevju. Marsikatere uro je raztrgal na edini kisli češnji na vrtu in dveh topolih ob cesti. V mestu je bilo nasajenih par ducatov katalp in topoli, ob lenem, blatnem potočku, ki se je zvijal med polji, je rastlo nekoliko vrb in zopet nekaj redkih topoli. Vse naokoli, kar je doseglo oko, pa se je razprostiralo polje, ki je bilo poleti zarastlo z veliko kozo. Mesto se je namreč nahajalo sredi takozvanega koruznega pasa (Corn Belt). Kadar je Milo vpraševal očeta, kakšni so pragozdi, o katerih je čital v indijanskih povestih, odgovarjal mu je, da so pragozdi podobni koruznim poljem, samo da raste po njih veliko drevje mesto koruze.

V šoli je bil Milo, kljub svoji živahnosti, dovolj priden učenec, a izmed predmetov mu je bilo najljubše zemljepisje. Učiteljice mu niso mogle nikoli dosti povedati o daljnih krajih, kjer se spenjajo proti nebu visoke gore, kjer se penijo mistre gorske reke in kjer šumijo temni gozdovi.

Za njegov dvanajsti rojstni dan mu je oče obljubil, da ga o počitnicah vzame seboj na zapad, kjer ne bo videl same koruze, ampak gozdove pravih drevesov in še marsikaj druzega. Dogoj pa je bil, da prinese domov dobro šolsko spričevalo. In Milo se je učil tudi neljubih predmetov kot še nikdar prej; posledica je bila, da se še nikdar prej ni bil postavil s tako dobrim spričevalom kot tisto leto.

V juliju je oče dobil enomesečni dopust in nekega rosnega jutra sta se z Milanom vsedla v avtomobil in oddrčala proti zapadu. S seboj sta imela šotor, nekaj odej, nekoliko kuhinjske posode, trneke za kolov in za vse slučaje nekaj konzerv, ki se ne pokvari. Precej dolgo sta se vozila po samih ravninah, skozi večja in manjša mesta, med njivami koruze, pašenice in sladkorne pese. Nekoliko doma pa so se v daljavi pred nami pojavili snežni vrhunci Rocky Mountains, še nekaj ur kožnje, pa sta bila v Denverju. Tam sta se odpočila, založila se s potrebščinami, nakar je zavozila v coloradsko gorovje. Milanu se je zdelo, da je v malih nebesih. Toliko in tako velikega drevja še ni nikdar videl. Posebno so ga zanimale smreke, jelke in borovci, ki so rasto na planjavah srednjega zapada. Ob večerih sta včasi postavila šotor v duhtečem smrekovem gozdu, zakurila mal ogenj in si pripravila večerjo. Drugi dan sta včasi počivala in lovila ribe v kristalno čistih rekah in potokih.

Iz Colorade sta se napotila v New Mexico in Arizono. Tam se Milo ni mogel nagleda ti bodečih kaktusov, juk in drev. V bližini neke rezervacije sta videla tudi prave Indijance, ki pa niso bili niti zdaleč tako divji kot v povestih. Skoro predno sta dospela v Kalifornijo, so ju že pozdravile vesele palme, ki so bile zopet Milanu vir neskončnega občudovanja. In potem sta se vozila par dni po krajih, ki so se Milanu zdeli kot pravljice iz "tisoč in ene noči". Evkalipti in evonij, palme in magnolije, velikanski nasadi sliv, črešenj, orehov, fig, hrušek, breskev, oranž, lemon, vinske trte in tisoč drugih doslej neznanih rastlin se je vrstilo pred Milanovimi očmi. Gladke ceste so ju vodile skozi gozdnate soteske in ljubka mesta, napol zakrita s palmami in cvetečimi ovijalkami. Končno sta dospela do morskega obrežja in Milo se zopet ni mogel načuditi sinje zelenim valovom, ki so se brez prestanka premetavali in belo penili.

Po nekaj dnevih odpočitka v velikem obmorskem mestu sta naša znanca zopet zavozila v hribe. Vroč dan avgusta se je nagibal k večeru, ko sta dospela do velike gozdne rezervacije. Milo je z zanimanjem ogledoval ogromna drevesa, toda bil je preveč truden za povpraševanje. Ko sta postavila šotor in nekaj malega povečerjala, sta oba trudna legla k počitku. Nad njima so velikanska redwood drevesa rahlo šumela, kot da se jim kaj sanja.

Žarki jutranjega solnca so že pregnali polumrak iz pragozda in po vejah se je lesketala rosa kot biseri, ko se je Milo zbudil. Začuden je nekaj časa zrl ogromna, nekakemu smrečju podobna drevsa, katerih debla so bila ravna kot sveče in katerim skoro ni mogel dogledati do vrha. Oče je bil medtem že skuhal kavo in ocvrl slanine za zajutrk. Naslonjen na deblo redwood drevesa, katerega ne bi deset mož obseglo, je Milan po zajutrku začel pripovedovati svoje sanje:

Redwood Park, California

"Zdelo se mi je, da sem splezal na eno teh-le dreves, želeč priti na vrh. Plezal sem in plezal, videl sem na eno stran že morje v daljini, na drugo stran pa s snegom krito gorovje, toda drevesnega vrha še nisem mogel dogledati. Naenkrat zaslišim šumenje kot da prihaja silen vihar. Pogledam in vidim, da leti naravnost proti meni velikanski zmaj, podoben je bil ogromnemu kuščarju, peruti je imel kot eroplan, pa grozne kemplje in zobe. Skrijem se za deblo in zmaj je letel naprej. Brž hočem splezati na tla, toda pri drevesu pod menoj opazim čudno žival, veliko kot hiša, njena glava, nasajena na silno dolgem vratu, pa je že zijala za mojim hrbtom, da me požre. Spustil sem se in padal in padal v globočino in zbudil sem se pod šotorom. Kaj neki pomenijo take čudne sanje?"

"Sanje so navadno brez pomena," odvrne oče, "toda v tem slučaju bi se lahko verjelo, da nekaj pomenijo. Poglej, ta redwood drevesa so najstarejše drevje sveta. Kdo zna koliko stoletij so potrebovala ta drevesa, da so zrastla tako debela in več sto čevljev visoka. Toda očetje in praočetje teh dreves so v resnici zrli na ogromne dinosavre, leteče zmaje in podobne pošasti kot si ti sanjal o njih. Milijoni let so pretekli od takrat in vse rastlinstvo se je izpremenilo na svetu, velikanske živali so izginile, toda redwood drevje se je tu na pacifičnem obrežju ohranilo prav tako kot je bilo pred milijoni leti. Nikjer drugje na svetu ni več takega drevja, samo naša Californija ga ima. In kdo ve, če nimajo drevesa nekake duše, v kateri se je ohranil spomin na davne dobe in na pošasti, ki so lomastile po redwood gozdovih pred milijoni let, kdo ve, če včasi ne sanjajo o njih in če niso del teh sanj vdihnila tudi tebi, ko si spal pod njimi!"

Oba naša znanca sta utihnila in Milan se je zamišljeno zagledal v orjaška redwood drevesa, ki so šepetala v mehkih sapicah, ki so priplule semkaj iznad Pacifika, kakor da se pogovarjajo o nekdanjih lepih časih pred milijoni let . . .

SAND CASTLES

The children playing on the sand are building with their dreams
The world is plastic in their hands and rosy now it seems;
The shore is peopled with fair dames and knights with sword in hand,
And turret walls, 'bout castles strong are built along the sand.

A mediaeval town is there, where barren sand once lay
The bridge is down across the moat where two wood guardsmen stay,
Look now, the waves come riding in to lay seige to the town,
Alas for castle moat and bridge! the sea has washed them down!

CAMP CHAPARRAL

The redwoods brush the starlit sky,
The fir trees whisper, and softly sigh
At Chaparral.
The deer run shyly cross the trail,
Where walk the coon, the squirrel, and quail
At Chaparral.
The wind sings in the giant trees,
And rustles the redwood buds, and madrone leaves,
At Chaparral.
A spot of laughter and forest lore,
Where nature opens wide her friendly door.
That is Chaparral.
A fairy woodland, a forest glen,
I hear it call, "Come back again."
A spot of sunshine and camp smoke smell,
Of Scouts and joy, that's Chaparral.

Christine Troya, Richmond, Calif.

"HELPING ZEKE"

In the hills of New Hampshire, long ago lived a large family of children, the ninth of whom was destined to become one of the prominent figures in American history. His name was Daniel Webster. The boy's father was a farmer who had been an officer in the Amercan Revolution. On winter nights the boys used to gather around the fire and listen wide-eyed to tales of his adventures with General Washington. The boy Daniel was very proud of these experiences of his father. When he grew older he never tired of retelling them. Once he said: "I should rather have it said upon my father's tombstone that he guarded the person of George Washington and was worthy of such a trust, than to have carved upon it the greatest title that the world could give."

Mr. Webster was determined to give his son a good education. He had once failed to be elected to Congress because his opponent had had a better education, and the ambition that he had once cherrished for himself, he now

"Helping Zeke," said Daniel

held for his son, Daniel. Daniel was not a very strong boy and for this reason less hard work on the farm was expected of him. He had plenty of time to read and study. But he was expected to attend to certain light "chores" and work, too. He had to help his next oldest brother, Ezekiel, who was his close companion and good friend throughout his life. One day the father had to leave the farm to attend to some business, but before he went he assigned tasks to the two boys to be done in his absence. But being true boys the two lads kept putting off the tasks, first having a good time, until finally the father returned and found the work still undone. He called the boys to him and said in a stern voice: "Zeke, what have you been doing all day?'

"Nothing," said Zeke, sheepishly.

"And what have you been doing Dan?" asked the father.

"Helping Zeke!" said the younger boy with a grin.

After that when anyone was idle in the Webster family it was said that he was "helping Zeke."

THE COWBIRD

Did you know that there was a bird in the world actually too lazy to build any kind of a nest for its eggs or babbies? Well, there is, and for want of a better name, people call it a cowbird, because it is often seen walking along behind cows in the pasture, and feeding on the insets that their hoofs frighten up.

Just like it, waiting for some one to help it get its dinner! It looks something like a blackbird, only it does not dress as neatly, and wears its feathers as if it did not much care whether they dropped out or not. It is a dirty, brownish-black, with a shorter bill than the blackbird, and with a retreating forehead that argues little for its inteligence, and its sneaking, furtive manner prepares one for its unlovable characteristics.

What would you think of a

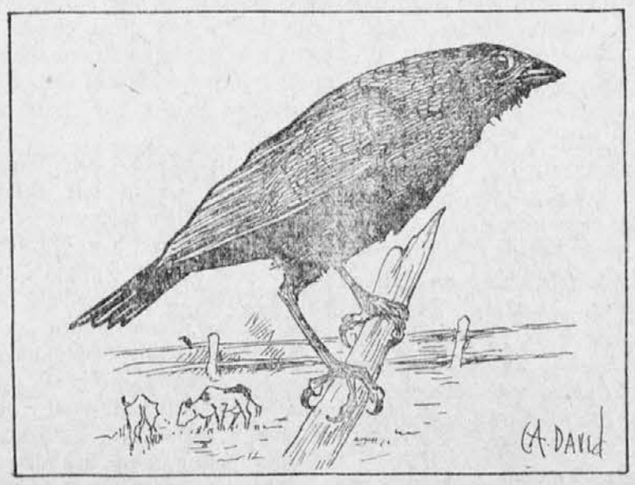

human mother who cared so little for her baby that she would be willing to sneak into some one's nursery, place her baby in the crib besides its rightful owner, and then slip away before any one saw her? Leaving some stranger to feed and care for her baby, while she went gallivanting around care-free and happy. Maybe you know some who have not a bit of use for children about the house, and bundle the poor little things off to school, long before they are old enough, just to get them out of the way.

That is pretty much the way it is with the cowbird—it does not want to be bothered with hatching and feeding them—so why not let some other bird do it? Which she straighway proceeds to do. When spring comes with its butterflies and flowers, when all the self-respecting birds are busy singing their love songs and building nests, the cowbird goes sneaking and peering through the bushes, like the thief she is, for she steals the labor of other birds, until she finds the nest of a sparrow with an egg in it, and stopping just long enough to ley an egg, she goes slinking away. She repeats this contemptible performance until she has disposed of all her eggs. Sometimes she has been detected carrying an egg in her bill until she finds a nest into which she can drop it, and get out of sight before the owner of the nest sees her. Now, isn't that a mean, low-down trick? It certainly is, but like some people, she does not care how much trouble she causes others. The cowbird does not care what the feathered folks think of her, and when one gets as low-down as that, they are capable of doing anything. When the young cowbird is hatched, it proves to be just like its own mother, selfish, over-bearing and rude, and it pushes and scrouges the sparrow children, and treats them as if they were the very dirt under their feet. If it has not all the room it want in the nest, it will work itself down under a young sparrow, and then by jumping up quickly manages to shove it over the rim, to fall to the ground and to die of hunger, if the fall does not kill it.

And when the sparrow mother brings a worm to her babies the cowbird elbows them out of its way, or scramble on their backs and grabs the worm before they can reach it. The greedy young grafter does not care the snap of a finger whether the others get a mouthful or not, just so it can keep its own stomach stuffed. So the little sparrow babies often have to go to sleep hungry when the cowbird is full to the popping point.

It is strange that the sparrow mother does not seem to notice the difference in size of the cowbird's egg and her own and that she does not try to get rid of it in some way, as she must know it is not hers, if she thinks about it at all. But she does not seem to know that a mean trick is being played on her, and goes right on feeding and caring for the alien, as if it were her own.

Even after the sparrows have left the nest, and are finding their own groceries, the cowbird stays on, and raises a terrible fuss if it is not fed every few minutes. While all this is taking places, the cowbird is loafing around with the cows in the pasture, eating, gossiping, and having a good time generally. The cowbird is mighty careful to leave its eggs in the nests of birds smaller than herself, as she was too much of a coward to try and impose on those of her own size. When the young cowbird did leave the nest, it showed no attachment or affection for the foster mother who had done so much for it, but it turned its back on her, and never came near her again.

POREDNI SMEH

Kisli Jakec nosi meh,
V mehu pa poredni smeh.

Kara Jakca v mehu smeh:
"Jakec, Jakec, to je greh,

v mehu imeti pisan smeh,
zraven pa solze v očeh!"

Smeh napne se, poči meh,
venkaj skoči urni smeh.

Jakec z mehom smeh lovi
smeh obema ubeži,

pa preskoči petnajst streh,
zbode Jakca po zobeh,

v hipu že po oknih seje
tisoč smehcev in se smeje,

kakor stresal bi orehe,
seje, seje same smehe,

v smehu celo vas potrese,
ves rudeč se v smehu trese,

da brž Jakec buši v smeh,
pa ga skrije v prazni meh.

THE JUNIOR COOK

Baked Pears

This time of year, fine big pears are on the market and they are delicious for baking—also the are usually quite inexpensive.

Wash and cut any defects on the surface of the pears. You may use one whole pear for each person, or only one-half for each as you prefer.

Cut the pears in half and remove the core and any woody portion.

Lay the pears flat in a baking pan.

Pile sugar in the hollow made by removing the core.

On top of the sugar, put 1 level teaspoon of butter.

Sprinkle ⅛ teaspoonful ground cinnamon over the top of each half pear.

Some like about 3 drops of lemon juice on each half, but this is not really necessary.

Put 1½ cupfuls of water in the pan around the pears and bake till they are tender. The time will depend on the particular kind of pear and upon the size, but usually 50 minutes in a moderate oven is correct.

Serve in individual plates and garnish with whipped cream.

KDOR NE UBOGA, TEPE GA NADLOGA

Ko sem bil še deček mlad,
Včasi nisem vbogal rad.

Mati mi je večkrat djala:
"Jaz ne bom te kaznovala,
Toda, dečko, kdor ne uboga,
Rada tepe ga nadloga."

V gozdu pa so ptice pele,
Sladke jagode zorele.

"Mama", pravim hrepeneče,
"Jagod zdaj je vse rudeče
Preko sočnih gozdnih trat,
Pusti, da jih grem nabrat!"

Mati pa odgovor da,
Naj bom kar lepo doma.

Ampak jaz nepridiprav,
Bosonog in gologlav,
Nisem maral za svarilo,
Ki mi radost je kalilo.

Urno v gozd sem jo ubral,
Rdeče jagode sem bral.

Ej, to bilo je veselje,
Jagod polno — nad vse želje,
Preko tratic in mahu
Pel sem, vriskal: juhuhu!

Še v skalovje grem jih brat,
Ker tam je najslajši sad.

Ampak—neprevidnost mlada—
Tamkaj stopil sem na gada,
Gad, seve, me je uklal,
V joku sem domov zbežal.

To mi bilo je v plačilo,
Ktero me je izučilo,
Da kdor matere ne vboga,
Večkrat tepe ga nadloga!

(Frank Troha, Barberton, O.)

NAGRADE

za dopise, priobčene v mladinski prilogi meseca avgusta, so prejeli sledeči člani mladinskega oddelka:

Jennie R. Pecman, dr. št. 26 $3
Frances Nemgar, dr. št. 25 $2
Jeanette Sega, dr. št. 70 ....$1
Agnes Jurečič, dr. št. 70 ....$1
Amalia Zupančič, dr. št. 29 $1
Marion Skradski, dr. št. 114 $1
Frederick Mesnar, dr. št. 26 $1

Častno priznanje je zaslužila Marija Gombač, članica mladinskega oddelka društva št. 138.

MLADINSKI DOPISI
Contributions from our Junior Members

IZ NAŠE OKOLICE

Cicero je eno najbližnjih chicaških predmestij. Kakor povsod, tako se najde tudi tu narod vsake vrste. Največ je češkega in litvinskega naroda, zlasti Čehoslovaki zavzemajo večji del vsa prva mesta. Dasi obstoji Cicero popolnoma zase, je v nekaterih zadevah spojeno z mestom Chicago, zlasti kar se tiče trgovskih zadev.

Naselbina še ni stara, to pričajo novozidane hiše, obdane z lepimi vrtovi, duhtečim cvetjem. Le tu in tam je še najti leseno hišico. Tudi vsakovrstne tovarne se nahajajo vmes; ena največjih je Western Electric Co., pri kateri je zaposljenih nad štirideset tisoč delavcev, moških in ženskih. Tudi cerkva, šol in društvenih domov vsega je na razpolago.

Nekako v sredini se nahaja Morton High School; omenjena šola je opremljena z vso udobnostjo in najboljšimi učitelji, ter jo obiskuje na stotine nadebudne mladine. Posebne sobe in učitelje imajo za pohabljene otroke. Pripelje in odpelje jih nalašč zato pripravljen "bus." Zopet posebni prostor imajo na sušici bolehajoči otroci; ako človek vse te reveže opazuje, mu mraz pretrese dušo in srce, ter je lahko hvaležen, da mu je narava podarila zdrave ude, četudi ga boginja lepote ni posula z najlepšimi zunajnostmi.

Kot običajno, smo pričeli s šolskim poukom dne 6. septembra, a vsled neznosne vročine, je bila šola prekinjena že po nekaj dnevih.

Dne 17. septembra pa smo dobili nevihto in dež, zrak se je ohladil in tako nam bo mogoče nadaljevati s poukom.

Želim, da se vsi ostali bratci in sestrice oglasijo iz vseh krajev Združenih držav, da se tako seznanimo in spoznamo v okrilju naše matere J. S. K. Jednote in po priljubljenem nam listu Nova Doba.

Jeannette Sega (14 let),
društvo Zvon, št. 70, J. S. K. J.
Chicago, Ill.

MOJE POČITNICE

Počitnice v Lorainu so se začele 11. junija in 13. je začela poletna šola, katera je bila v "Lorain High School". Tudi jaz sem vstopila. Nekateri so se šli učit za nazaj in drugi za naprej. Jaz sem se za naprej. Pri tem je bilo dosti dela, ker smo se učili samo osem tednov, od osme do dvanajste ure. Ko je bilo to končano, sem šla a v Brathenal zraven Clevelanda za en teden in pol. Je jako lepo v Brathenalu, hiše, parki in jezero. Videli smo dosti stvari v "Art Museum" Na "Euclid Beach" smo se pa vsi veselili. Najboljši je bil pa "Jack o' Rabbit", ki gre visoko in potem čisto doli. Na farmi smo bili tudi in smo maline nabirali. To je pa bilo jako daleč od Brathenal. Smo se jako zabavali v senu, ki je jako visoko naloženo in fino za spati. Zraven sena so bili pa konji, krave in en teliček.

V parku smo tudi bili in v "Keith's palace". Oh! boy, takega pa še nisem videla. Luči, preproge tako debele, da se nobenega nič ne sliši, ko hodi. Balkon je pa tudi tako velik in stoli tako mehki, da lahko človek zaspi na njih. Veže pa tudi tako lepe, slike lepe na steni in stare mize in preproge, kakor v Egiptu. Slike v gledališču so dolgo igrali, da se človek sedeti naveliča. Vaudevil so tudi imeli in je bil jako fin. Eno reč nisem mogla verovati; en fant je pel, kakor deklica in je bil tako oblečen, in je bil videti popolnoma kakor deklica. Mislim, da bi smel vsak, kadar pride v Cleveland, iti pogledat v "Keith's Palace".

Šole v Collinwoodu so tudi lepe in velike, najbolj se mi je dopadla High šola.

V Clevelandu imate toliko za videti pa noben član mladinskega oddelka nič ne piše. Kakor piše g. urednik imate tudi Slov. Mlad. šolo v S. N. Domu, pa ni nič slovenskih dopisov ali novic od učencev. (Saj to res ni lepo in prav imaš, mlada prijateljica, da jih malo ozmerjaš! Op. urednika).

Pozdrav vsem članom in članicam J. S. K. Jednote!

Vida Kumse, (15),
društvo št. 6.

THE TRIP TO LOS ANGELES

The third of May we started to Los Angeles for my fathers health.

He is sick with asthma, so the doctors told him to change climate.

We came to St. Paul at 10 A. M., then we had to change trains. Then we came to Omaha, there we had to change again.

This time we went on a sleeping car. There we slept sound all night. The next day we saw the Rocky Mountains, they have big rocks on it. We went up the Mountains, 8,500 feet high, we also went through lots of tunels. Up and up we went; when we reached the top I was nearly dead. But at the same time my father felt much better. When we were going down I was feeling better all the time. My two brothers were not sick so much, neither was my mother, but my father was better right along. On the way we saw a fox farm, there were little black and white foxes, they were very nice.

There was a man on the train he could not speak English. He came from the Old Country. He was a Swede. So the conductor could not understand him. He was going to Salt Lake City, but they took him about 80 miles to far. After that they put him on a different train and send him back to Salt Lake City. Then we came to a nice place by the name of Lynndyl and the train did stop for about 20 minutes. We all went out and walked around. On Friday we came to golden California.

We saw orchards of oranges, and I thought that they were peach trees. We saw lots of nice flowers. We went through the orange orchards. It was very nice to go through them. The fruit is cheep here so I eat lots of fruit. I like Los Angeles very much.

I send my best regards to all the readers of the Nova Doba. I belong to the Lodge No. 117 J. S. K. J.

John Laurich,
(Age 10)
Los Angeles, Calif.

AN END FULL OF SORROW

First of all I hope that all the brothers and sisters had a wonderful vacation and that they are glad that school has begun again. I also thank you for the dollar check I received.

This year I spent my vacation at Cleveland and I am sorry that I couldn't find the "Nova Doba". I may find it the next time I come to Cleveland. My mother, cousin and my aunt Jennie accompanied me on my trip but they went home the next day and I stayed there for three weeks.

A week after I came home my aunt, who had been with me with the best health took sick, that was on August 15th. On August 23rd she passed away. We all did grieve very much to think of losing her so suddenly. I had a very pleasant vacation until death called at my aunt Jennie Mulč' door. I hope no sad thing happened to the rest of the brothres and sisters as happened to me.

Štefanja Dolinar,
(Age 13)
Lodge No. 31.

SAD NEWS

The day was Saturday the seventeenth and everything went along as usual when all of a sudden the roar and rumble of the fire engine was heard as it whizzed swiftly by. Looking over at a distance we could see a mass of dark black smoke ascending from the earth and into great white rolling clouds.

Almost instantly father got the machine and we started off toward the fire. The sight was horrible! Where there once stood a barn, there was now a mass of angry hissing flames.

Although the firemen did their best, the fire, with the help of the gasoline explosion, gradually spread till only the house and wood shed were left. These, however, no one but the firemen could have saved.

By inquiring from other people we found that two children were trapped in the barn and burned to death. The children had been playing with matches up in the hay mow and unluckily set fire to the hay in front of them.

In the meanwhile Mr. Wagner, the father of one child, upon seeing their fate was very severly shocked with grief. His one intention was to jump into the blazing flames and if it were not for the watchful eyes of his rescuers, he would have done so. The sight was the most sorrowful and most full of grief I had ever seen. Mr. Wagner, followed by his oldest daughter of sixteen, had to be tied up and given treatments to quite him down.

After the fire had died down, a few men drowned the ashes and got what was left from the bodies of the children.

Upon reading of this sorowful ending, which really happened near our place the day before I am writing this, I sincerely hope that all children are taught to know what the matches are.

Julia Bouha (Age 15),
Lodge No. 71, Burton, Ohio.

NOVOPRISTOPLI ČLANI MLADINSKEGA ODDELKA ZA MESEC AUGUST 1927.

Dr. št. 1.—Bernard Grahek, 9047, Olga Smuk 9048, Albert Smuk 9049, Louis Devich 9050, Frank Mausar, Jr. 9051, Bernard Mausar 9052, Louis Horvat 9053, Frank Telic 9054, Rose Telic 9055, Mary Telic 9056, Jennie Telic 9057, Joe Telic 9058, Katherine Telic 9059.

Dr. št. 2.—Frances Celesnik 8993, Christina Celesnik 8994, Mary Celesnik 8995, Annie Celesnik 8996.

Dr. št. 6.—Louise D. Zorc 9029.

Dr. št. 11.—Anton Radanovich 9060, Edward Radanovich 9061.

Dr. št. 16.— Ignac Pecjak 9030.

Dr. št. 20.—Rudolph Champa 9031, Eleonor D. Sushnik 9032.

Dr. št. 21.—Anthony Hines 9062, Margaret Hines 9063, Mary Hines 9064.

Dr. št. 26.—Rudolf Ujcic 9033, Joseph Zugell 9034.

Dr. št. 29.—Margaret Augustin 9065, Edith Augustin 9066.

Dr. št. 33.— John Rihtar 8997, Rose Rihtar 8998, Frank Rihtar 8999.

Dr. št. 36 .— Annie Bevc 9000, Margaret Bevc 9001, Josephine Bevc 9002.

Dr. št. 37.— William Puz 9067, Adolph Zupancic 9068.

Dr. št. 42.— Katherine L. Vidic 9035, Louis Eugene Vidic 9036.

Dr. št. 45.—Ada Florijancic 8986, Bruno Florjancic 8987, Henry Brodnik 9037, Theresa D. Mervar 9038.

Dr. št. 55. — Mary Prah 9018, Frances Prah 9019.

Dr. št. 66.—Josephine Canko 9039, Catherine Canko 9040 Mary Canko 9041, Frances Smolich 9042.

Dr. št. 69.—George Knafelc 9020.

Dr. št. 84.—Ludvik Tomazin 9003, Agnes Tomazin 9004, Mary Tomazin 9005, Martin Tomazin 9006, Pauline Tomazin 9007.

Dr št. 87. — Carl Zvanut 9021, Albert Zvanut 9022, Mary Zvanut 9023, Joseph Zvanut 9024.

Dr. št. 94.—John E. Dobnikar 9043.

Dr. št. 121.—Frank Kusic 9025.

Dr. št. 126.— John Jurmanovich 9044.

Dr. št. 127.— Joe Starec 9026, Alojzij Starec 9027.

Dr. št. 134.— John Remc 9008, Frank Remc 9009, Vida Remc 9010, Felix Remc 9011, Anna Remc 9012, Alberta Porenta 9045.

Dr. št. 140.— Dolores M. Jenich 9046.

Dr. št. 142.—Gizela V. Petrovcic 9069.

Dr. št. 144.—Josephine Molosevich 8988, Rose Ozanich 8989, Walter J. Dobrenich 9013.

Dr. št. 149.—Frank Kolovich 9073.

Dr. št. 155.—John Kandara 9028.

Dr. št. 162.—Stanley G. Trlep 9070, John H. Trlep 9071, Joe F. Trlep 9072.

Dr. št. 167. Frank Moskon 8990, Mary Moskon 8991, Adelaide Moskon 8992.

Dr. št. 179.—Antonija Cvetan 9014, John Cvetan 9015, Alois Klemp 9016, Rose Klemp 9017.

Joseph Pishler, gl. tajnik.

DOPISI.

NAZNANILO

Vsem društvenim zastopnikom, ki zastopajo društva J. S. K. J. v Clevelandu pri skupni akciji za boljši uspeh na agitacijskem delu in v splošnem za boljšo bodočnost, naznanjam, da se bo prihodnja seja zastopnikov skupnih društev JSKJ v Clevelandu in okolici vršila v petek 23. sept. ob osmi uri zvečer, v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave., staro poslopje soba št. 4.

Upam, da se gotovo vsi zastopniki udeleže naše prihodnje seje, da ukrenemo in dosežemo vse najboljše za društva in Jednoto v obče. Na svidenje 23. septembra!

Frank Kačar,
tajnik odbora skupnih društev JSKJ.

Chicago, Ill.

V dobi svojega obstanka je društvo Zvon, št. 70 JSKJ priredilo že marsikatero zabavno veselico, s katero je zadovoljilo številno občinstvo. Tudi sedaj ima na programu, oziroma bo priredilo veliko veselico, katera bo spojena z vinsko trgatvijo, in sicer na večer 24. septembra. Veselica se bo vršila v Narodni dvorani na Racine in zapadni 18. cesti. Vstopnina je samo 50 centov, kar je zelo nizko, če pomislimo, da bo z isto vstopnico deležen TASREČNI lepega dobitka. Torej ni nobenega izgovora, da bi nas ne obiskali bivši, kakor tudi novi gostje na dotični večer. Župan in županja bosta izvrstna, policijski načelnik je strašen mož, ki bo gotovo na mestu, posebno če se ne bo obril. Tat, ki bo pokazal največje zmožnosti, dobil bo pa lepo nagrado. Od strani članov in članic nam je že obljubljena pomoč, da bomo kar najboljše postregli občinstvo. Upam, da bodo vsi obljube držali.

Od članov in članic se želi, da poskrbe, da bo dovolj viničarjev in viničark. Več ko vas bo, boljši uspeh bo za društvo. Razume se, da so dobrodošli tudi nečlani in nečlanice; kdor ljubi te vrste zabavo, naj nas kar brez strahu poseti. Cenjeno občinstvo iz Chicaga in okolice je prijazno vabljeno, da nas obišče v soboto 24. septembra zvečer v Narodni dvorani na Racine Ave. in 18. cesti. Člane društva Zvon, št. 70 JSKJ pa opozarjam na njih sveto dolžnost napram njihovemu društvu in J. S. K. Jednoti.

Pričakujoči velike udeležbe od strani članstva, kakor tudi od ostalega občinstva, se za poset in naklonjenost že vnaprej zahvaljujemo.

Za veselični odbor:
John Zvezich, tajnik.

Superior, Wyo.

Člane društva sv. Martina, št. 83 JSKJ opominjam, da bolj pogosto prihajajo na seje. Čim več nas pride na seji skupaj, tem več se lahko napravi za napredek društva in Jednote. Glejte, bratje in sestre, da na seje ne bo hodil samo društveni odbor, kajti odbor ne more vsega sam izvršiti. Pomnite, da se bo z onimi, ki se ne bodo udeleževali sej, postopalo po pravilih.

Z bratskim pozdravom
Louis Jerasha, tajnik.

Braddock, Pa.

Tem potom obveščam članstvo društva sv. Alojzija, št. 31 J. S. K. Jednote, da se bo vršila v soboto 24. septembra, 1927 izredna seja. Članstvo je prošeno, da se polnoštevilno udeleži, da se pogovorimo o paradi in drugih zadevah, tikajočih se slavnosti 25-letnice.

Z bratskim pozdravom
Martin Hudale, tajnik.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Glasom sklepa glavnega odbora J. S. K. Jednote se "Naznanila in zahvale" za pokojnimi člani JSKJ in njih bližnjimi sorodniki priobčajo v Novi Dobi brezplačno, toda le če ne zavzamejo več kot ŠEST PALCEV prostora v koloni. Tako naznanilo se priobči ENKRAT brezplačno. Za "naznanila" nad šest palcev dolga, ali če so večkrat priobčena, se računi, kakor za oglas. Cene za različne oglase so določene po glavnem odboru in se mora urednik-upravnik po dotičnih določbah ravnati.

Priporočljivo je, da so taka "naznanila" spisana kar mogoče kratko, takorekoč uradno; važno je tudi, da so lastna imena pisana pravilno in čitljivo.

Ako želijo sorodniki ali sobratje napisati o pokojniku kakšno daljše poročilo, naj store to v obliki dopisa, kajti dopisi se priobčajo brezplačno

NAZNANILO IN ZAHVALA

Tužnih src naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nemila smrt pretrgala nit življenja našemu nepozabnemu sinu, oziroma bratu

JOHN ZALETU.

Pokojnik je bolehal tri mesece, najprej za plučnico in potem je prešlo v tuberkulozo, kateri je moral podleči dne 28. avgusta. V naročje materi zemlji smo ga po katoliških obredih izročili dne 31. avgusta v East McPortu. Pokojnik, ki je bil dobrega značaja in priljubljen pri vseh, ki so ga poznali, je spadal k društvu sv. Alojzija, št. 31 J. S. K. J., k dr. G. B. U. št. 369, Oak Hill in Relief Westinghouse.

Hvala družinam s Church Hilla, ki so nas tolažile ob času bolezni, kot družinam Mih. Sadar, Louis Hrovat, Martin Korpus, Joe Kučič, Anton Kučič, John Kučič in Martin Hudale. Hvala za darovane vence in cvetlice svakoma Val. Jesniku in Jim Staronu in družinam John Šušteršič, Mihael Sadar, Mihael Lautar, Barsic in prijateljem John Shpil in Joe Cudar; istotako hvala dekletom iz Westinghouse Sec. T. 20 in Sec. K 70, društvu sv. Alojzija, št. 31 JSKJ in društvu G. B. U. št. 369 za vence. Hvala Martinu Hudale za ganljiv govor na gomili, hvala sob. Potočniku, ki se je udeležil s svojim avtom, hvala vsem, ki so pokojnika obiskali na mrtvaškem odru, ga spremili na njegovi zadnji poti, ali nam na kakoršen koli način izkazali svoje sočutje in pomoč. Iz srca hvaležni smo vsem, četudi je morda kateri pomotoma izjuščen iz te zahvale.

Ti pa, nepozabni sin in brat, počivaj sladko in lahka Ti bodi ameriška gruda!

Žalujoči ostali: Anton in Frances Zaletu, stariši; Helen, Josephine, Antonija, Mary (omož. Staron), Frances (omož. Jesnik) sestre.

Turtle Creek, Pa., dne 31. avgusta 1927.

KAKO NAJ PRIDEJO SORODNIKI V ZDRUŽENE DRŽAVE
(Nadaljevanje iz 1. strani)

staro domovino. Enake olajšave so veljale za njihove družine. Ta zakon pa ni sedaj več v veljavi in zato ni treba, da povemo več o njem.

Kdor se je rodil v Kanadi, Mehiki, Kubi ali v katerisibodi neodvisni deželi Centralne in Južne Amerike sme priti v Združene Države izven kvote. Isto pravico vživajo njegova žena in neporočeni otroci pod 18. letom, naj so se rodili kjerkoli, ako pridejo ž njim ali po njem. Kdor pa se ni rodil v teh ameriških deželah, spada vedno pod kvoto svoje rojstne dežele, pa naj živi še toliko let v teh deželah.

Inozemec, ki se je nastanil v Združenih Državah, pa je odšel začasno v inozemstvo, se sme povrniti kot priseljenec izven kvote. Glavni predpogoj pa je, da je bil ob svojem prejšnjem prihodu zakonito pripuščen v Združene Države.

Ako si je tak inozemec pred svojim začasnim odhodom iz Združenih Držav preskrbel od generalnega priseljeniškega komisarja dovoljenje za povratek (Permit to Reenter), on se lahko povrne brez nikakih težav. Paziti pa mora, da pride nazaj, predno "permit" poteče. Kdor zaprosi za "permit", mora označiti dobo, do kdaj naj ta velja; ta doba pa ne sme presegati leto dni. Kasneje se pa veljavnost "permita" lahko ponovno podaljša za nadaljnih šest mesecev, ako se zato pravočasno zaprosi. Tak "permit" stane $3.00.

Kdor pa je odšel iz Združenih Držav brez "permita", se mora podati k ameriškemu konzulu in zaprositi za izvenkvotno priseljeniško vizo. Ako je bil odsoten iz Združenih Držav več kot šest mesecev, utega imeti precej težav, da dobi izvenkvotno vizo. Najprej mora prepričati konzula, da je bil poprej zakonito pripuščen v Združene Države, da se njegovo redno bivališče nahaja v Združenih Državah, da je imel ob odhodu namen povrniti se in da je ostal predolgo v inozemstvu iz kakih t nih razlogov. Plačati bo ral $10 za vizo in tudi gla rino $8.00.

Kdor se bavi s polje stvom, naj bo kmet ali po delski delavec, sme zapro za prednost v kvoti, ako kv dotične dežele znaša čez na leto. Za Jugoslavijo, It jo, Avstrijo itd. ta pravica rej velja. Ni zadostno, da dotičnik le kakšenkrat de na polju, marveč se zahte da je izurjen poljedelec in je poljedelstvo njegov gla poklic. Tudi mora biti nje namen, da se bo bavil s po delstvom po prihodu v Zd žene Države. Konzul sme njega zahtevati da dok da je izurjen poljedelec, kor tudi da pričakuje delati farmi v Združenih Držav Nikakor pa si dotičnik ne vnaprej zagotoviti delo na ki posebni farmi, kajti to bi lo proti "contract-labor la V to svrho utegne dobro s ti kako spričevalo od dom ga županstva ali poljede oblasti v dotičnem okraju, katerega je razvidno, da prosilec izurjen poljede Dobro je tudi, ako mu prijatelj v Ameriki, ki je mar, pošlje affidavit, v k rem ta trdi, da mu bo pom dobiti delo na farmi ali nakupu farme. (Nikakor ne sme ta obljubiti dele svoji farmi ali na farmi drugega).

Kdor je gozdar, vrtnar, norejec, sadjerejec, živin jec itd. smatra se kot izu poljedelec in vživa isto p pravico. Ravno isto velja de ženskih.

Žena in neporočeni o (pod 16. letom) poljed vživajo isto pravico do p nosti v kvoti, ako pridej njim. Ako pridejo za morajo dokazati, da se oziroma oče zares bavi s ljedelstvom. Poverjeno čevalo s strani delodaj ali, ako dotičnik ima farmo, s strani poljedels agenta v dotični "co utegne služiti v to svrho.

F.L.

Rokoborba v Chicag

Jutri 22. septembra se udarila sloveča rokoborca Dempsey in Gene Tunney venstvo. Gledalci bodo za parminutno zabavo okoli milijone dolarjev. Okoli milijona dolarjev se bo razd med oba rokoborca, pa naj ga ta ali oni.

Ruski carski dragul

V posesti ruske sovjetske de se nahaja še danes m draguljev, ki so pred revol pripadali dinastiji Rom Veliki diadem carice Kat Velike vsebuje 3,000 kar demantov in rubin, velik kurje jajce. Diadem se ce $52,000,000. Carsko že vdelanim slovečim Orlovim mantom se ceni na $25,000 Okrasek z velikim safirom je obdan z venci demantov nijo $24,000,000. Poleg t mnogo draguljev manjše nosti.

Gašenje gozdnih požar

Kot skoro za vsako teže lo, so začeli rabiti stroje za ustavljenje gozdnih po V to svrho se rabi močen tor s plugom, ki uniči gr in travo na dovolj široki skozi gozd ali planjavo, ob "cesti" ustavi manjši Pri večjih požarih pa se žijo gasilci take ceste, nji zakurijo požar v nas smeri, to je prihajajočemu sproti.

Izdelovanje barv

Pred vojno je ta dežel bivala skoro vse barve iz čije. Zdaj jih domače t producirajo 30,000 ton le

O PRISELJEVANJU V KANADO

Ni lahko dobiti avtoritativ- informacij o kanadskih eljeniških predpisih in na- u, kako se izvršujejo, in je težko navajati pravila, ki veljajo v vsakem slučaju. Iz neštevilnih vprašanj, ki ljudje stavljajo glede pri- evanja v Kanado, je raz- no, kako važno je, da se instvo poduči o bistvu ka- skih priseljeniških predpi- Tukaj se oziramo le na določbe kanadskih prise- iških zakonov in naredb, ere so važne zlasti za one, anujejo v Združenih Drža-

Zaročenke ameriških državljanov.

Dostikrat se dogaja, da ame- ki državljan, ki je zaročen inozemko in ki mu je težko potovati v Evropo v svrho oke, bi rad dobil svojo za- enko v kak kraj blizu mej uženih Držav, kamor bi se podal, da jo tam poroči in em od tam pripelje v Zdru- e Države kot svojo ženo. o ob sebi je umevno, da bo m slučaju najpoprej misliti Kanado.

Kakor je znano, more ame- i državljan vložiti prošnjo izvenkvotni prihod svoje oče žene nekoliko časa primer mesec dni, predno potuje v inozemstvo, da se poroči. Svrha te olajšave a, da se prošnja za izven- tno vizo odobri pravočas- tako da more novoporočen- priti z možem v Ameriko ali vsaj kmalu po poro- Ako pa se priseljeniški iz podatkov, navedenih prošnji, preprica, da ameri- državljan dobiva svojo za- enko v Kanado le v svrho, o tam poroči, obvesti pro- a, da se njegovi prošnji ne ugoditi. Kot vzrok na- "da Department ne odo- prošenj v korist bodočim m prihajajočim iz ino- ske dežele v Kanado v svr- poroke z ameriškim držav- om." Istočasno se prosilec ablja, naj navede kako o deželo mesto Kanade kraj, kjer naj se poroka

ameriškega državljana.

var je drugačna, ako se je ka med ameriškim držav- om in inozemko že izvrši- o zlasti velja za slučaj, da ameriški državljan poro- inozemko, ki je prišla v užene Države začasno, bo- na obisk ali kot dijakinja. more ona ostati za vedno Združenih Državah, je po- o, da se zakoniti značaj ega bivanja—njen "immi- ions status" — spremeni, pa je mogoče le potom iškega konzulata in torej ej Združenih Držav. da se po pravilu ne proti- rihodu take žene, ki želi iti v Kanado le v svrho, zagotovi izvenkvotno vi- kakem ameriškem kon- u. Konzul ji bo, ako ona eli, brzojavil na njene ke, kdaj lahko pride na zulat v svrho vize. Ona e prinesti s seboj dokazila oževem državljanstvu, po- list in svoj rojstni list v isu.

edeči slučaj naj služi za acijo. Sredi junija tega se je neka mlada ženska, bila le začasno pripušče- Združene Države, poroči- ameriškim državljanom. takoj vložil prošnjo 633" v njeno korist. je manjkalo le nekoliko do poteka njenega dovo- bivanja v Združenih vah, je nekdo nasvetoval. e žena poda v Kanado in čaka na rešitev prošnje iz hingtona. Mož je bil za- radi poslov in ni mogel mljati svojo ženo. Ko je ona prišla v Montreal, kanadska priseljeniška oblast ji ni dovolila, da tam ostane, in morala se je povrniti v New York še tisti dan. V hitrici si je nato preskrbela kratko podaljšanje svojega začasnega bivanja v Združenih Državah in pisala je potem ameriškemu generalnemu konzulu v Montrealu, naj ji brzojavi, čim bo pooblaščen iz Washingtona, da ji izda izvenkvotno vizo. Konzul je tako storil in žena je tedaj s konzulovim brzojavom in drugimi dokumenti v roki zopet šla v Kanado, kjer ni imela sedaj več nikakih sitnosti s strani kanadske priseljeniške oblasti. Ko je dobila vizo od ameriškega konzula, povrnila se je v Združene Države kot redovito pripuščena priseljenka.

Inozemci začasno ali nezakonito v Združenih Državah.

Zdi se, da se Kanada v splošnem ravna po načelu, da zabranjuje vstop inozemcem, ki so prišli v Združene Države nezakonitim potom ali pa le na začasen obisk. Kakor je trdil neki odlični Kanadec, kanadske oblasti strogo pazijo na to, "da se Kanada ne rabi kot stranska vrata za Evropejce". Dosledno kanadske oblasti zabranjujejo vstop takim inozemcem, kadar skušajo priti v Kanado, dostikrat v svrho, da ostanejo tam le toliko časa, dokler ne ukrenejo potrebnih korakov za povrnitev v Združene Države v svrho stalnega in zakonitega bivanja.

Priseljeniški predpis, ki je v veljavi v Kanadi že od začetka l. 1914, določa namreč, da mora vsak priseljenec v Kanado priti naravnost iz svoje domače dežele in z direktnim voznim listkom iz te dežele v Kanado. Načelo je torej, da se človek ne more priseliti v Kanado iz dežele, kjer nima državljanstva bodisi po rojstvu ali naturalizaciji. Ta odredba pa ne velja za potnike, ki prihajajo na obisk ali potujejo čez Kanado v drugo deželo.

Druga določba kanadskega priseljeniškega zakona, kateri gori omenjeni inozemci navadno ne morejo vzadostiti, ko skušajo priti v Kanado iz Združenih Držav, se tiče potnega lista (pasporta). Ta določba, ki je v veljavi od l. 1923, zahteva, da mora vsak priseljenec imeti veljaven potni list, ne čez eno leto star, in nadalje, da mora potni list vsakega priseljenca, prihajajočega posredno ali neposredno iz Evrope, vsebovati vizo kanadskega priseljeniškega uradnika, nastanjenega v evropskem kontinentu.

F. L. I. S.

(Dalje prihodnjič)

—o—

PO BELI KRAJINI

Do predvojne je bila Bela Krajina skrita širšemu svetu zaradi preslabe zveze na katerokoli stran. Po 6 ali še več ur so vlekli trudni konjiči čez visoke Gorjance črnožolto poštno kočijo, ki je bila navadno nabasana s trgovskimi potniki ali pa z uradniki, ki so imeli tam doli kakšen uradni posel. Prestolica je poznala Belo Krajino po turških vpadih in po žlahtni kapljici — več se že skoraj ni vedelo o tej čudoviti deželici.

Danes pa popeljemo naše čitatelje v prelepo Belo Krajino. Jutranji "Dolenjc" nas potegne v treh urah do Novega mesta, kjer se začne tako zvana belokranjska proga. Železniške postaje tekmujejo tod v lepoti nasadov, tako da res po pravici vzbujajo vse zanimanje in žanjejo zasluženo pohvalo od strani potnikov. Pri Semiču pripiha vlak iz predora in obstane med samimi vinogradi. Prelep razgled se nam odpre. Pred nami je široka ravan belokranjske pokrajine. Ona je najnižji in najbolj ravni del Notranjega Krasa, ona je po obmejni Kolpi le neznatno prekinjena, da se na drugi strani nadaljuje in razprostre v nedogledne daljave 75 km preko karlovške Krajine tja do Bihača v Bosni. Osrednji del Bele Krajine leži nekako v četverokotniku med Metliko, Semičem, Dragatušem in Adlešiči. To je grbavinasta in brtozasta kraška ravan, ki se rahlo giblje med 160 in 190 m morske višine. Le tu pa tam moli iz ravnotnih tal daleč viden posamezen grič (predzgodovinsko znameniti Kučer (220 m) pri Podzemlju, adlešička Plešivica 366 m in dr.) ali vrsta njih (med Semičem in Črnomljem) do 229 m visoki. "Pisana loza (breza, smreka i dr.) in steljnik sta tod zastopana mnogo bolj kakor njiva in travnik; po dve uri in še več lahko hodi sence željni človek po mehkih stezicah skozi lozo belo kranjskega dna, da se potem z vlakom vrne na svojo izhodno točko Naselja so na dnu bolj redka, zato pa toliko večja. Razen Vinice ležijo v njem vsi važnejši vozli prometnega in gospodarskega življenja Bele Krajine, vse, Semič, Črnomelj, Gradac in Metlika pa veže med seboj v velikem loku belokranjska železnica Novo mesto—Karlovac.

Zanimive so vodne razmere Bele Krajine. V nedavnih geoloških časih je tekla po površju deželice gosta mreža potokov. Danes je skrit nivo raznih potočkov za približno 20 m pod površjem, tako da mnoga sela belokranjskega dna zajemajo vodo iz globokih vrtač ali navpičnih jam (Otovec, Tribučki Bunar, Stara in Nova Lipa itd.) Večina nekdanjih vodnih strug stoji danes suha in daje prometnim zvezam mnogo ugodnosti. Drage so n. pr. najprometnejši del metliškega mesta, dočim porablja Tribučki žleb proga gozdne železnice Črnomelj-Veliko Bukovje. Od tekočih rek belokranjskega površja se razgledovalcu z višin prav redkokje zasvetlika gladina obmejne Kolpe. Njeni trije pritoki: Lahinja, Dobličanka in Krupa pa so skriti med 16 do 20 m visoke, nenavadno strme bregove. Njih izvirki so močni, pravi kraški obrhi, med njimi sta Krupa in Metliški Obrh posebno značilna.

Belokranjske gospodarske prilike niso najbolj povoljne. V pretežni večini se pečajo Beli Kranjci s poljedelstvom, živinorejo in vinogradništvom. Belokranjska vina so zaradi svojega dobrega okusa zelo priljubljena. Prekrasen je pogled iz katerekoli točke na belokranjski gorski obod. Od Drašič pri Metliki, v širokem loku preko Semiške gore, pa mimo iznad Črnomlja tja do Tanče Gore so pobočja posajena na gosto s hišicami in zidanicami sredi tesnih vinogradniških parcel. Znani so tudi vinogradi Metliške Veselice, starodavnega Kučera, Vinjega vrha, obeh Plešivic in Žežlja. Gostoljubni Beli Kranjec ne pusti gosta mimo hrama in ves vesel ga zove: "Kume, ne hodi mimo, ja imam dobro vino!" Okoli teh krajev pa je dovolj najboljšega sadja, ki čaka še vedno na solidnega kupca.

Lesa se je v zadnjih letih zelo veliko izvozilo iz Bele Krajine, vendar so še bogati kompleksi, ki čakajo ostrih sekir. Tudi premoga je dovolj v Beli Krajini. Komaj 2 km oddaljeni premogovnik pri Črnomlju daje izvrsten premog. Za fabrikacijo aluminija je zelo važen boksit, ki ga je v bližini Črnomlja dovolj. Poleg tega imamo še razne gline za lončenino, veliko krede in dobrega apnenca za apno. Vse to pa čaka na podjetnega — tujca, da bo izkoristil naivnost in poštenost Belega Kranjca ter mu odpeljal z blagom tudi ves dobiček, kakor se je to že parkrat zgodilo.

Belokranjske reke tečejo izredno počasi in jih topli zrak segreje kakor nikjer drugod v Sloveniji. V normalnem toplem poletju doseže Kolpa temperature, ki smo jih v ostali Sloveniji vajeni le v toplicah ali pri umetno segreti vodi domače kopelji. Kolpa doseže 24 stopinj C in ni čuda, da so kopeli v Kolpi tako priljubljene. Ribolov je v tej reki vsakomur prost. Zato ni čudno, da ima Bela Krajina vse prednosti za letoviščarje: solnca, zraka in vode, česar si mestni človek tako želi. Velika prednost belokranjskih krajev, ki prihajajo v poštev za letovišče je v tem, da se nahajajo ob vodah in to so: Starodavni Črnomelj ob Dobličici in Lahinji, živahna in prijazna Metlika ob Kolpi, ponosni Gradac ob Lahinji, znameniti grad Pobrežje ob Kolpi in pisana Vinica ob Kolpi. Žal je pogorel Star trg pri Črnomlju, ki je bil eden najlepših predelov Bele Krajine. Okolica Starega trga je tako divna, da zasluži po pravici ime "belokranjske Švice". Po teh krajih se dobe sobe za tujce. Naj bi se osnovalo društvo za tujski promet s sedežem v Črnomlju in naj bi posvečalo vso skrb tujskemu prometu, ki je tod še popolnoma tuja panoga narodnega gospodarstva. Tudi za gojitev sporta je Bela Krajina zelo primerna. Turistom se nudi prilika do krasnih izletov na Mirno Goro (1048 m) pri Semiču, ali na Sv. Goro v Gorjancih iz Metlike. Zelo hvaležna razgledna točka je Velika Plešivica pri Adlešičih. Veslači najdejo na belokranjskih vodah dovolj prilike, da preizkusijo svoje mišice z vesli. Za ribiče je Kolpa pravi eldorado, ker loviš lahko brez ribiške karte, kolikor ti je drago. Fotografi najdejo tod toliko lepih pokrajinskih motivov za snimanje. Kdor pride enkrat v Belo Krajino, ostane navadno stalen gost, ker najde toliko zanimivosti, kakor malokje. Jezik, noše in običaji dajejo posebno mikavnost tej deželici.

Zveste svojim starim tradicijam so ostale še Adlešičanke, Bojančice, Preločanke, deloma tudi še Poljanke in Žumberčanke. Ves ostali svet pa se oblači po novem in živi po novem, samo ne gospodari in ne obdeluje zemlje po novem, zato pa tudi propada. Kar je bilo, tega tudi ne bo več nazaj v Belo Krajino. Obleka sicer izginja, običaji pa še živijo med narodom. Prvi čuvarji narodnih običajev so naša vrla belokranjska deca. Vednega čepenja po zatohlih izbah skozi celo zimo se mladina naveliča. Zato pa komaj čaka na prihod pomladanskega junaka zelenega Jurija, ki bo donesel "pedenj dugo travico, latek dugo mladico." Takrat oživijo belokranjska sela ob Kolpi, ko raja zeleni Juraj skozi vas, spremljan od veselih pobiračev jajec in drugih dobrot. Takrat se razlegajo prvi pozdravi zelene pomladi, ker:

"Prošel je prošel pisani vuzem,
došel je došel zeleni Juraj,
donesel je latek dugo mladico,
pedenj dugo travico.
Dajte mu jajec,
da ga ne bo zajec
dajte mu vina,
da mu ne bo zima,
dajte mu pogače,
da mu noga poskače,
dajte mu krivo kost,
da bo laglje šel čez most,
dajte mu groš,
pa če dojti k letu još!

Pipec, najzvestejši prijatelj belokranjskega pastirja nima preganjačev za seboj kakor v zimski izbi, kjer mu je gospodinja vedno z metlo za petami. Leskov grm daje vso potrebno snov, iz katere ustvarja pastirjev pipec razne proizvode otroške spretnosti. "Evo Mareti vretence, "Barici vitlen," "Juretu kolica," "Tebi pa palica! Ali tako paziš na blago," je zagodel stari stric in se hudoval nad mladimi umetniki, ki so pustili živino, da jim je šla v škodo . . .

Belokranjci so pobožni, zlasti ženski svet, in zato ni čudno, da sta dve božji poti: Tri Fare pri Metliki in Žeželj nad Vinico tako zelo obiskani. Na tisoče romarjev pride takrat, da se vse beli na hribčku okoli cerkve. Vsa Bela Krajina je zbrana takrat in bližnjih Hrvatov pride jako veliko. Značilno za belokranjske razmere je, da obišče to božjo pot tudi veliko Žumberčanov, ki so sicer unijati,, pa imajo vseeno veliko zaupanje do Matere božje. "Pri treh farah" se imenuje kraj zato, ker stoje tam tri cerkve: ena poleg druge. Slikovit je pogled, ko se vsujejo verniki iz cerkve.

Po cerkvenem opravilu posedajo ogromne množice okoli cerkve in se okrepčajo. Mesarji in gostilničarji pa pečejo jance na ražnju in točijo raznovrstne pijače za gladne in žejne, kateri so prišli od blizu in daleč. Razni kramarji razgrnejo svojo robo in vabijo romarje, da si kaj kupijo kot spomin na proščenje. Mladina pa zaraja lahkih nog poskočno kolo "u dvadeset i dva . . ."

Na Petrovo pa imajo svoje proščenje naši pravoslavni sosedje Marindolci. Marindol je naselbina, ki leži sicer v Sloveniji, to je to stran Kolpe, politično po spada k Hrvaški. Marindolska kronika je vrlo zanimiva in prijazni marindolski pop ti jo kaj rad razloži. Njihovi sosedje so Bojančani, ki so se naselili tu pred približno 500 leti v Belo Krajino doli iz Like, skrivajoč in iščoči zavetja pred divjimi Turki, ki so prodirali vedno bolj proti našim krajem. Neznansko je trpela Bela Krajina pred temi divjaki. Bojančani so Srbi, pravoslavne vere, edina naselbina v Sloveniji, ki se je obdržala čez 500 let v vsem svojem bistvu. Bojančan do danes ni spremenil svojih običajev in je ohranil sredi med Slovenci svoje srbsko narečje. Moški svet hodi okoli po trgovini, žene so pa doma, opravljajo domača dela, pletejo čarape in tkejo priznano lepo domače platno. Žene nosijo za praznike zelo slikovite noše. Na Bojancih je edina pravoslavna cerkev v Sloveniji.

Tudi Marindolci so naseljenci, ki so pribegli istočasno z Bojančani. Oni so pa tam od Glamoča in sosedje Rosopanjčani izpod Velebita tam od Zrmanje.

Žumberčani pa, ki prebivajo povseh Gorjancih so naseljenci, ki so prišli na poziv cesarja Leopolda iz južnih krajev. Za časa Marije Terezije so prestopili v unijatsko vero. Do pred pred 100 leti so bili zadnja straža vojaške Krajine ali granice in kot takšni vsi vojaki. Župnij je sedem unijatskih, občin pa 12, ki so se preje zvale kompanije, ker so bili graničarji organizirani vojaško.

Bela krajina obsega 32 občin s približno 25,000 prebivalci.

Kakor vidimo je Bela Krajina v vseh ozirih dežela "pisanic" vredna, da jo obišče vsak oddiha željni Slovenec. Vsakomur, ki jo je obiskal enkrat, se bo toliko prikupila, da jo ne bo nikdar zanemarjal ob izbiri letovišča. (Po "Jutru").

—o—

Nenavaden vrt.

V Miami, Florida, v Bay Front parku so nedavno napravili zelo zanimiv vrt. Na velikem prostoru je začrtan zemljevid Zedinjenih držav, to je vsa naša republika in v nji vseh 48 držav, ki so v pravi proporciji druga proti drugi. V obrisu vsake države bodo leto za letom cveteli grmiči in cvetlice, ki so tipične za dotično državo.

Jaroslav Hašek:

Dobri vojak Švejk med svetovno vojno.

(Življenje in Svet).

(Nadaljevanje)

Možakar, ki je tekal med vratmi in klopjo, kakor da bi bil tekmoval v maratonskih igrah, se je ustavil in se ves zasopljen vsedel na prejšnje mesto. Naslonil je glavo na dlan in nenadoma zastokal: "Pustite me ven."

"Ne, ne bodo me izpustili," je govoril za se, "ne bodo in ne bodo. Že od šestih zjutraj tičim v tej luknji."

Tedajci ga je prijela potreba, da bi nekomu razodel svoje gorje. Obrnil se je k Švejku in ga pobaral: "Ali nimate, gospod, po naključju jermena pri sebi? Hotelo bi se mi, da bi končal svoje muke."

"S tem vam pa rade volje postrežem," je odvrnil Švejk in odpenjal jermen. "Dosihmal še namreč nisem videl, kako se ljudje v separaciji obešajo."

'Samo to je zoprno," je nadaljeval oziraje se po sobi, "da ni nikjer kljuke. Tale kljuka na oknu vas ne bo držala. Nemara pa je bi se blagovolili obesiti ob klopi, kakor onile menih v emavzijskem samostanu, ki se je obesil na križu zavoljo neke mlade židovke. Meni so samomorilci zelo prikupljivi ljudje, zato le urno na delo."

Obupanec, ki mu je bil Švejk potisnil jermen v roko, je z dolgim pogledom premeril jermen in ga nato zalučil v kot, utirajoč si s črnimi rokami solze, ki so mu privrele iz oči. Začel je ihte tožiti: "Doma imam otročičke, zaprli pa so me zavoljo pijanstva in nenravnega življenja. Za Kriščevo voljo, kaj bo z mojo ubogo ženo, kaj mi poreko v uradu? Imam otročičke, zaprli so me zavoljo pijanstva in nenravnega življenja" in tako dalje je ponavljal v neskončnost.

Naposled se je vendarle malce pomiril, stopil k vratom in začel udrihati s pestjo. Za vratmi so se oglasili koraki in glas: "Kaj pa želite?"

"Pustite me ven!" je rekel s takim glasom, kakor da bi mu uhajala že zadnja sapa. "Kam? je vprašal nekdo onstran vrat. "V urad!" je odvrnil nesrečni oče, soprog, uradnik, pijanec in razuzdanec.

Odzval se mu je prešeren smeh in v tišini hodnika so se koraki spet oddaljili.

"Kakor se mi zdi, vas ta gospod mrzi, ko se vam tako posmehuje," je rekel Šveik, ko se je obupanec zopet vsedel tik njega. "Če se jetniški paznik razjezi, vam lahko stori marsikaj zlega. Le mirno sedite, če se že nočete obesiti in čakajte, kako se bo zadeva razpletla. Ako ste uradnik, oženjen in družinski oče, je vaša zagata hudimano neprijetna. Pa če se ne motim: ali niste prepričani, da vas bodo odpustili iz službe?"

"Tega vam ne morem reči," je vzdihnil, "ker se ne spominjam, kaj sem počenjal; vem samo toliko, da so me odnekod vrgli na ulico in da sem se hotel po vsej sili vrniti, da bi si prižgal svalčico. No, začeli pa smo stvar naravnost imenitno. Predstojnik našega oddelka je imel god. Povabil nas je v neko vinsko klet, nato smo krenili v drugo, tretjo, četrto, peto, šesto, sedmo, osmo, deveto . . ."

"Ali bi vam bilo ljubo, če bi vam pomagal šteti?" ga je prekinil Švejk. "V take-le reči se namreč spoznam, ker sem bil neko noč v osemnajstih lokalih. Ali povem vam kot možbeseda: v vsakem sem izpraznil največ tri vrčke."

"Skratka," je nadaljeval nesrečni podrejenec ljubeznivega predstojnika, "ko smo imeli za sabo ducat raznih beznic, smo opazili, da se nam je slavljenec izgubil, čeprav smo ga bili privezali na motvoz in ga kakor kužka vodili s sabo. Tako smo ga morali iskati, dokler se nismo tudi mi drug za drugim izgubili. Obtičal sem v neki nočni kavarni na Vinogradih, sicer prav spodobnem lokalu, kjer sem pil liker naravnost iz steklenice. Kaj sem potem počenjal, tega ne vem več; vem samo to, da sta me redarja, ki sta me privedla na komisarijat, ovadila, češ, da sem bil pijan, se nenravno vedel, pretepel neko damo, razrezal z žepnim nožem tuj klobuk, ki sem ga bil snel z obešalnika, razgnal damsko godbo, obdolžil plačilnega natakarja pred vsemi gosti, da mi je ukradel dvajsetkronski bankovec, razbil marmornato ploščo na mizi in pljunil nekemu gospodu v črno kavo. Večjih grehov nisem storil, vsaj ne vem, da bi jih bil storil. A verjemite mi: drugače sem docela spodoben, inteligenten mož, ki ne misli na nič drugega kot na svojo rodbino. Kaj pravite vi?"

"Ali ste se zelo trudili, preden ste razbili marmorno ploščo?" ga je vprašal Švejk z očitnim zanimanjem, "ali pa ste jo razbili z enim udarcem?"

"Z enim udarcem!" je odvrnil inteligentni gospod.

"Potem ste izgubljeni," je zamišljeno presodil Švejk. "Dokazali vam bodo, da ste se pripravljali na to in se izurili v razbijanju miz. No, kaj pa kava tistega gospoda: je-li bila z rumom ali brez ruma?"

In ne da bi bil čakal odgovora, je pojasnil:

"Če je bila z rumom, je slabše za vas, ker je dražja. Na sodišču vam vse to štejejo in seštevajo, da imajo preje kompleten zločin."

"Na sodišču . . ." je šepnil slaboumno vestni družinski oče in pobesil glavo; očividno ga je jela vest peči (nekateri pravijo: grizti).

"Ali vedo doma, da ste zaprti?" je vprašal Švejk? "Ali pa bodo čakali, da izvejo iz novin."

"Mar mislite, da bo to v novinah?" je vprašala prav naivno žrtev godu svojega predstojnika.

"To je toliko kot sigurno," se je glasil strog odgovor, zakaj Švejk ni imel navade, da bi pred drugimi skrival resnico. "Take-le vesti imajo čitatelji na moč radi. Tudi jaz s slastjo prebiram rubriko o pijancih, razgrajačih in pretepačih. Nedavno je neki gost "Pri kelihu" storil samo to, da je samemu sebi razbil glavo s kozarcem. Vrgel ga je kvišku in se tako postavil, da mu je treščil na glavo. Odpeljali so ga inglejte!—zjutraj smo že čitali v listih. V Bendlovci sem nekega nebodigatreba malce oplazil po ušesih. On, ne bodi len, mi klofuto brž vrne. Če sva se hotela pomiriti, so naju morali oba zapreti. V opoldanski številki je že izšlo poročilo . . . Edino, kar lahko storite je to, da pošljete zdajle iz zapora novinam izjavo, da se poročilo, ki so ga priobčile, vas ne tiče in da gospodu temu in temu niste ne sorodnik in ne znanec. A domov pišite, da naj to izjavo izrežejo in shranijo, da jo lahko preberete, ko vas izpuste iz zapora."

"Ali vam ni mraz?" je vprašal Švejk sočutno, ko je opazil, da inteligentni gospod drgeta po životu. "Zdi se, da je konec letošnjega poletja nenavadno hladen."

"Izgubljen sem," je zaihtel Švejkov tovariš, "sfrčal bom iz urada."

(Dalje prihodnjič)

—o—

Močan svetilnik.

V Grand parku v Chicagu nameravajo postaviti 500 čevljev visok svetilnik za letalce, ki bo močnejši od vseh sedanjih svetilnikov na svetu. Njegova luč se bo videla v Milwaukee, 80 milj daleč.

L. N. TOLSTOJ

HADŽI-MURAT

Poslovenil Vladimir Levstik

(Nadaljevanje)

V Nuhi so odkazali Hadžiju-Muratu majhno hišo s petimi sobami, nedaleč od džamije in kanskega dvorca. V tej hiši so stanovali tudi prideljeni mu oficirji, tolmač in nukerji. Življenje Hadžija-Murata je minevalo v pričakovanju in sprejemanju ogłednikov iz gora ter v ježah po okolici, ki so mu bile dovoljene.

Ko se je vrnil Hadži-Murat dne 8. aprila z izprejezda, je zvedel, da je dospel za njegove odsotnosti činovnik iz Tiflisa od Voroncova. Vzlic vsej radovednosti, kaj mu prinaša uradnik, je Hadži-Murat najprej krenil k sebi ter opravil poldansko molitev; šele nato je stopil v sosednjo sobo, kjer ga je čakal pristav s činovnikom. Tifliški činovnik, državni svetnik Kirilov, je sporočil Hadžiju-Muratu željo Voroncova, naj bi prišel dne 12. v Tiflis zaradi sestanka z Argutinskim.

"Jakši!" je srdito odvrnil Hadži-Murat.

Činovnik Kirilov mu ni ugajal.

"A denar si prinesel?"

"Sem," je dejal Kirilov.

"Za dva tedna zdaj," je rekel Hadži-Murat ter pokazal deset prstov in še štiri. "Daj."

"Takoj dobiš," je dejal činovnik, jemaje mošnjo iz potne bisage. "Le čemu potrebuje denar?" je rekel po rusko, meneč, da Hadži-Murat ne razume; a ta je razumel vprašanje in srdito pogledal Kirilova. Med pripravljanjem denarja je hotel Kirilov začeti s Hadžijem-Muratom razgovor, da bi imel po svoji vrnitvi kaj poročati knezu Voroncovu, in ga je vprašal po tolmaču, ali se tu dolgočasi. Hadži-Murat se je krivo in zaničljivo ozrl na malega, debelušastega in neoboroženega možička v civilni uniformi ter ni odgovoril ničesar. Tolmač je ponovil vprašanje.

"Reci mu, da ne maram govoriti z njim. Denar naj da."

To rekši je Hadži-Murat spet sedel za mizo in se pripravil, da bi preštel denar.

Ko je Kirilov izvlekel zlatnike in jih naložil v sedem kupčkov po deset (Hadži-Murat je dobival po pet zlatnikov na dan), jih je porinil Hadžiju-Muratu. Hadži-Murat je vsul zlato v rokav svoje čerkeske; nato je vstal, hlopnil državnega svetnika prav iznenada po pleši in odšel iz sobe. Državni svetnik je poskočil in velel tolmaču, naj pove, da se z njim ne sme tako ravnati, ker je v činu polkovnika. Tudi pristav je to potrdil. Hadži-Murat pa je le pokimal z glavo, češ da mu je znano, in je odšel iz sobe.

"Kaj mu hočemo," je rekel pristav. "Kvečjemu bi sunil koga s kinžalom. Tem zlodejem ne prideš do živega. Vidim, da postaja divji."

Kakor hitro se je zmračilo, sta prišla iz gor dva ogłednika, do oči zahomotana v bašlik. Pristav ju je peljal v sobo k Hadžiju-Muratu. Eden je bil mesnat in črn Tavlinec, a drugi — mršav starec. Vesti, ki sta jih prinesla, niso bile vesele za Hadžija-Murata. Njegovi prijatelji, ki so mu hoteli oteti rodbino, so zdaj naravnost povedali, da ne morejo; bali so se Šamila, ki je grozil z najstrašnejšimi kaznimi vsakomur, kdor bi pomagal Hadžiju-Muratu. Ko sta ogłednika končala svojo povest, se je Hadži-Murat naslonil s komolci na prekrižane noge, pobesil glavo v visoki kučmi in dolgo molčal. Hadži-Murat je mislil odločilne misli. Vedel je, da premišlja poslednjikrat in da je odločitev neizogibna. Hadži-Murat je dvignil glavo, vzel iz rokava dva zlatnika in dal vsakemu ogłedniku enega, erekoč:

"Podjita."

"Kakšen bo odgovor?"

"Kakršnega Bog da. Pojdita."

Ogłednika sta vstala in odšla. Hadži-Murat pa je obsedel na preprogi, naslanjaje se s komolci na kolena. Dolgo je sedel in premišljal.

"Kaj mi je storiti? Naj li verjamem Šamilu in se vrnem k njemu?" je ugibal Hadži-Murat. "Lisjak je, prevaril bi me. Pa tudi ako me ne bi prevaril, se ne morem pokoriti temu rdečelasnemu sleparju. Ne morem se, zakaj zdaj, ko sem bil že pri Rusih, mi ne bi več zaupal," je mislil Hadži-Murat.

In spomnil se je tavlinske pravljice o sokolu, ki so ga ujeli in je živel pri ljudeh, potem pa se je vrnil v planine k svojcem. Vrnil se je, toda v vezeh, in na vezeh so še viseli kraguljčki. In sokoli ga niso sprejeli medse. "Leti tja," so dejali, "kjer so ti obesili srebrne kraguljčke. Pri nas ne nosimo kraguljčkov, a tudi ne vezi." Sokol se ni hotel ločiti od domačije in je ostal. Toda drugi sokoli ga niso sprejeli; raztrgali so ga.

"Tako raztrgajo tudi mene," je mislil Hadži-Murat.

"Ali naj ostanem tu? Naj zavojujem ruskemu carju Kavkaz in se odenem s slavo, dostojanstvi in bogastvom?"

"To bi mogel," je mislil, spominjaje se svojih sestankov z Voroncovim in laskavih kneževih besed.

"Toda odločiti se moram takoj, drugače mi pogubi rodbino."

Hadži-Murat ni spal vso tisto noč; mislil je.

XXIII.

Okoli polnoči je bil njegov sklep gotov. Uvidel je, da mora pobegniti v gore in vdreti z zvestimi Avarci v Vedeno ter ali umreti ali osvoboditi rodbino. Ali se vrne s svojci k Rusom, ali se zateče z njimi v Hunzah in se postavi Šamilu po robu, Hadži-Murat ni določil naprej; vedel je, da mora neutegoma pobegniti od Rusov v gore. Še tisti mah je jel izvrševati svoj sklep. Vzel je svoj črni vatni bešmet in odšel k nukerjem. Stanovali so na drugi strani veže. Hišna vrata so bila odprta; kakor hitro je stopil v vežo, ga je objela rosna svežina mesečne noči in na uho mu je udarilo žvižganje in gostolenje slavcev na vrtu, ki se je tiščal hiše.

Hadži-Murat je prekoračil vežo in odprl vrata v izbo svojih muridov. V tej izbi ni bilo luči; le prvi krajec mladega meseca je svetil skozi okno. Miza z dvema stoloma je bila postavljena v kraj in vsi štirje spremljevalci so ležali na tleh po razgrnjenih plaščih in preprogah. Hanefi je spal zunaj pri konjih. Hamzalo se je vzdignil, ko je začul škripanje vrat; pogledal je Hadžija-Murata, in ko ga je spoznal, je legel nazaj. Eldar pa, ki je ležal poleg njega, je skočil na noge in jel oblačiti bešmet, čakaje gospodarjevih ukazov. Kurban in Kan-Mahoma sta spala. Hadži-Murat je položil bešmet na mizo in oblačilo je nekam trdo udarilo po deskah. To so bili zlati, katere je imel zašite vanj.

"Zašij tudi te," je rekel Hadži-Murat in podal Eldarju zlate, ki jih je dobil tisti dan. Eldar je vzel rumenjake, stopil na svetel kraj, potegnil izpod kinžala nožič in jel parati bešmetu podložko. Hamzalo se je vzdignil; sedel je in prekrižal noge pod seboj.

"A ti, Hamzalo, ukaži dečkom, da pregledajo puške in samokrese ter pripravijo naboje. Jutri pojašemo daleč," je dejal Hadži-Murat.

"Krogle imamo, smodnik imamo — vse bo gotovo," je rekel Hamzalo in zarenčal nekaj nerazumljivega. Hamzalo je ugenil, čemu je Hadži-Murat ukazal nabiti puške. Že prav od kraja in čim delj, tem silneje si je želel edino tega, da bi mogel pobiti in poklati kar največ ruskih psov in pobegniti v gore. In zdaj je videl, da hoče Hadži-Murat isto, in je bil zadovoljen.

Ko je Hadži-Murat odšel, je Hamzalo zbudil tovariše in vsi štirje so do jutra pregledovali puške, samokrese, celine in kremene, zamenjavali slabe z novimi, nasipali ponvice s svežim smodnikom, polnili naboje z odmerjenimi množinami smodnika, zatikali jih s kroglami, zavitimi v oljnate cunjice, brusili sablje in kinžale ter mazali ostrine s salom.

Pred razsvitom je Hadži-Murat iznova stopil v vežo, da bi si vzel vode za umivanje. Slavci, ki so žvrgoleli predjutranjico, so prepevali še glasneje in čisteje nego zvečer. Iz sobe telesnih stražnikov pa se je čulo enakomerno sikanje in sviščanje jeklenega kinžala, ki so ga brusili na kamnu. Hadži-Murat je zajel vode iz čebra in je že krenil k svojim vratom, ko je zaslišal v muridski izbi razen brušnje tudi tenki Hanefijev glas; pel je pesem, ki je bila Hadžiju-Muratu znana. Hadži-Murat je obstal in jel poslušati.

Pesem je pripovedovala, kako je džigit Hamzat s svojimi molojci odgnal Rusom čredo belih konj in kako jih je za Terekom dohitel ruski knez ter jih obkolil, da je bilo okrog njih vojske kakor goste šume. Pela je potem, kako je Hamzat poklal konje in se utrdil s svojimi molojci za krvavim zaslonom ubitih konj ter odbijal Ruse, dokler je bila v puški svinčenka, za pasom kinžal in v žilah kaplja krvi. Preden pa je poginil, je Hamzat ugledal na nebu ptice in jim je zaklical: "Oj, lahkokrile ptice, poletite k našim domovom in povejte našim sestram, materam in belim devojkam, da smo vsi umrli za hazavat. Povejte jim, da naša trupla ne bodo ležala v gomilah; naše kosti bodo glodali in raznašali požrešni volkovi in črni vrani nam bodo kljuvali oči."

S temi besedami se je končala pesem; žalostnemu napevu teh poslednih besed se je pridružil sveži glas veselega Kana-Mahome, ki je prav na koncu pesmi gromko kriknil: "La ilah il Alah!" in presunljivo zavrisnil. Nato je vse utihnilo in spet se je slišalo cvrketanje in gostolenje slavcev na vrtu, izza vrat pa enakomerno sičanje in redko požvižgavanje železja, naglo švigajočega po oslah.

Hadži-Murat se je tako zamislil, da ni opazil, kako je nagnil vrč in kako mu je lila voda iz njega. Zmajal je z glavo sam nad seboj in stopil v svojo sobo. Ko je opravil jutranjo molitev, je Hadži-Murat pregledal svoje orožje in sedel na posteljo. Zdaj ni imel več česa početi. Da odjaše iz mesta, je moral vprašati pristava. Toda zunaj je bilo še tema in pristav je še spal.

Hanefijeva pesem ga je spomnila druge pesmi, katero je zložila njegova mati. Ta pesem je opevala dogodek, ki se je res pripetil, kmalu po rojstvu Hadžija-Murata; kasneje mu je mati sama pripovedovala o njem.

Pesem se je glasila:

(Dalje prihodnjič)

Rada bi zvedela za mojega očeta JERNEJA GRIL.
Bival je na 800 Moen Ave., Rockdale (Joliet), Ill. Prosim, naj se zglasi ali če kdo ve zanj, naj sporoči na: Mici Gril, vas Dobindol, št. 20, pošta Uršna Sela, Semič, Jugoslavija.

POUČUJEM
kranjske, nemške, gramatične in piano-harmonike. Joseph Russ, 5919 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

NEW-YORŠKO GROZDJE

Kakor vsako leto skozi zadnjih 7 let, bomo tudi letos razpošiljali newyorško grozdje, modro in belo, in sicer samo na debelo, na vagone. Ako vi sami ne rabite cel vagon grozdja, tedaj se združite z drugimi rojaki in naročilo bo mogoče. Odveč bi bilo povdarjanje, da daje N. Y. grozdje pijačo, ki našemu naravnemu okusu najbolj ugaja.

Letošnji pridelek tega grozdja bo znatno manjši od lanskega, toda kakovost grozdja bo nedvomno mnogo boljša.

Naše dolgoletne izkušnje v kupovanju in prodaji N. Y. grozdja nam omogočujejo, da moremo svojim odjemalcem vedno poslati najboljše grozdje, kar se ga dobi.

Ako si želite letošnjo jesen naročiti eno ali več kar najboljšega N. Y. grozdja, tedaj nam pišite takoj za pojasnila o cenah, pošiljanju, plačevanju itd. Pošljemo jih zastonj.

Jugoslav American Corp.
455 West 42nd St.
NEW YORK, N. Y.

GLAS NARODA
NAJSTAREJŠI NEODVISNI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI.
Je najbolj razširjen slovenski list v Ameriki; donaša vsakdanje svetovne novosti, najboljša izvirna poročila iz stare domovine; mnogo šale in prevode romanov najboljših pisateljev.
Pošljite $1.00
in pričeli ga bomo pošiljati.
Vsa pisma naslovite na:
GLAS NARODA
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

5000 knjig za 5000 slovenskih družin.
ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO
ENGLISH-SLOVENE READER
SESTAVIL DR. F. J. KERN.
Knjiga vsebuje začetne nauke o izgovorjavi angleških besed; vaje za učenje angleščine; berila in članke, pesmi ter kratek angleško-slovensko in slovensko-angleški slovar (4,000 besed).
NAD 50 SLIK
Knjiga je pripravna za učenje angleščine in slovenščine.
Kupite jo svojim otrokom.
Cena $3.00 s poštnino. Naroča se pri "Ameriški Domovini," 6117 St. Clair Ave. ali pri Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Lepe tiskovine
za vaša društva, za trgovce, posameznike, za vsakovrstne prireditve dobite vselej
po nizkih cenah
v prvi slovenski unijski tiskarni v Zjed. državah, kjer dobite ob vsakem času zanesljivo in
točno postrežbo
Se priporočam društvom, rojakom, trgovcem za vse prilike. Prevzamemo največja kot najmanjša dela.
Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.

Čistimo, barvamo, popravljamo
NEW YORK Dry CLEANING
I. SMUK, poslovodja
6220 ST. CLAIR AVE.
Pennsylvania 2063.
Pridemo iskat in pripeljemo na dom!

Imam na zalogi že nad 14 let
LUBASOVE HARMONIKE
vseh vrst in modelov, nemške, kranjske in chromatične; tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat uglašene.
Imam na zalogi tudi kovčeke, glasove, nove gotove mehove in druge posamezne dele. Cene harmonikam sem znatno znižal.
Pišite po cenik na:
ALOIS SKULJ
323 Epsilon Pl., Brooklyn, NY.
Edini zastopnik in založnik LUBASOVIH HARMONIK v Združenih Državah

MOŽKE in ženske krasne najnovejše ure, prstane, diamante, verižice in vso drugo zlatnino. Dalje prave glasne Victor gramofone, cena $17.50 do $1,000; prave slovenske Victor plošče in slovenske in v vseh drugih jezikih PIANO ROLE; zastave in regalije za društva. Pišite po brezplačni cenik, kar želite na vašega sobrata:
IVAN PAJK
24 Main St., Conemaugh, Pennsylvania.

NAZNANILO
Vsem Slovenkam v Pittsburghu naznanjave, da me dve kravžljave lase, popolnoma po novem, z najnovejšim strojem, Edmond Process, permanent waves in Marcel waving; ta stroj je najboljši in zanesljiv. Za informacije lahko pokličete na telefon ali pridete osebno.
Se vljudno priporočave
A. KLUN & V. MOZINA
5253 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa.
(Tel. Fisk 2770 W.)

ELCO THEATER - ELY, MINNESOTA
Posebne slike 25., 26. in 27. septembra:
Norma Talmadge v sliki "CAMILLE"
Clara Bow v "ROUGH HOUSE ROSIE"
2., 3. in 4. oktobra.

VABILO
NA
VELIKO VESELICO,
SPOJENO Z
VINSKO TRGATVIJO
katero priredi
DRUŠTVO ZVON, ŠT. 70 J. S. K. J.
na večer
24. SEPTEMBRA, 1927.
V NARODNI DVORANI NA RACINE AVE. IN 18. CESTI
Začetek ob 7.30 zvečer.
Vstopnica, katera je veljavna tudi za lep dobitek, ne stane več kot 50 centov. Izvrstna postrežba, dovolj zabave!
Odbor društva Zvon, št. 70, J. S. K. J.

ANTON ZBAŠNIK
Slovenski Javni Notar
4905 Butler Street, Pittsburgh, Pa.
Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice vsake vrste, oporoke vse druge v notarski posel spadajoče dokumente, bodisi za Ameriko stari kraj. Pišite ali pridite osebno.

Največja in najstarejša slovenska zlatarska trgovina v Ameriki.
Zlatarske predmete vseh vrst, gramofone, piane in radio vseh in izdelkov dobite pri nas.
FRANK ČERNE
6033 St. Clair Ave. in 930 E. 79th St., Cleveland, O.

RUDOLF PERDAN
SLOVENSKI JAVNI NOTAR
Naznanja rojakom te okolice, da izvršuje vse v notarsko stroko spadajoče posle.
933 E. 185th St. Cleveland, Ohio.

POZOR! KADILCI! POZOR!
Imamo pravi, inportirani Turški, Grški in Balkanski TOBAK za cigarete in vse druge k temu potrebne stvari po jako nizkih cenah. Cene funtu so sledeče:
Št. 1. $2.50, št. 2. $1.80, št. 3. $1.40, št. 4. $1.00, in to je brez poštnine.
Tudi izdelujemo cigarete, po naročilu z zaželjenimi monogrami. Za več pojasnila se obrnite na:
EASTERN CIGARETTE and TOBACCO CO.
504 Wylie Ave. Pittsburgh, Pa.

PAUL KLUN
MUSIC STORE
5153 Butler St. Pittsburgh, Pa.
Edina slovenska trgovina v Pittsburghu s Columbia in Odeon ploščami v vseh jezikih, 10 inch 75c, 12 inch $1.25; ako si naročite več kot 5 plošč, vam jih pošljemo poštnine prosto. Gramofoni od $15.00 do $300.
Pišite po brezplačni cenik.

POSLOVNO POSREDOVANJE
Naša banka si je zadala nalogo, da pomaga rojakom vzdrževati poslovne zveze z domovino.
Kdor ima v starem kraju sorodnike, pride včasih v pričakovano v položaj, da jim mora nujno denar poslati. Drugi zopet je napravil kupčijo, morda zase kako posestvo, ali prevzel domačijo, nakar mora plačati denar v najkrajšem času.
Hiter prenos denarja je pa v slučajih potreben tudi onim, ki imajo vloge v starokrajskih zavodih ali onim, ki hočejo vnovčiti zapuščine in posojila.
Denarna nakazila tja so za razne potrebe, prenos od tam izvirajo iz raznih poslov. V vsakem slučaju more izvršiti banka nalog tako kot je potrebno in za stranko najbolj koristno. To pa zamore storiti le banka, ki ima tako razširjene zveze, toliko denarnega prometa in tako dolgo izkušnjo kot ima vse to Frank Sakser State Bank.
Ako ste naša stranka, ste se o tem že prepričali, sicer nam pa dajte ob prvi priliki priložnost, da Vam Vašo lastno korist dokažemo vrednost našega bančnega poslovanja.
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.